Инв. №
Гос. книжная палата УзССР

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

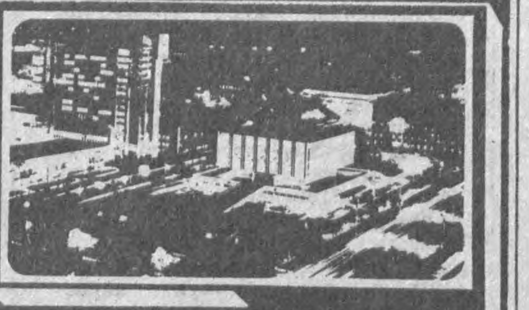

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 26 (8. 224) ◆ 1993 йил ◆ 11 февраль, пайшанба ◆ Нархи 5 сўм

ПРЕЗИДЕНТ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 10 февраль куни Франциянинг «Сосьете насьональ эльф акитен» давлат компанияси Президенти Лоик Ле Флок Прижан раҳбарлигидаги делегацияни қабул қилди.

Учрашувда Ўзбекистонда нефть ва газ заҳираларини қидириб топиш ва қазиб олишда ҳамкорлик қилиш билан боғлиқ масалалар муҳокама этилди.

Мулоқот чоғида Франция Республикасининг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва мухтор элчиси Жан Поль Везиан ҳозир бўлди.

ЎзА.

* Ўзбекистон ва жаҳон

ЭРОН ОРҚАЛИ ДУНЁ МАМЛАКАТЛАРИГА

● Мустақилликка эришган Ўзбекистон Республикасининг хорижий мамлакатлар билан турли соҳадаги алоқалари кенг ривожланиб бормоқда. Буни яқин қўшнимиз Эрон давлати билан йўлга қўйилаётган алоқалар ҳам кўрсатиб турибди. Биз бугун Эрон Ислом Жумҳуриятининг миллий байрами — инқилоб ғалабаси кунида яқинда республикамизга ташриф буюрган Эрон ташқи ишлар вазири Али Акбар Вилоятий бошлиқ делегация таркибида бўлган темир йўл, автомобиль йўллари масалалари билан шуғулланувчи мутахассисларнинг республикамиз мутахассислари билан ҳам қизғин музокаралар олиб борганликларини алоҳида таъкидлаб ўтмоқчимиз. Ана шу ташриф пайтида фурсатдан фойдаланиб биз «Ўзавтойўл» давлат акционерлик концерни раиси Рустам Юнусов ва Эрон ташқи ишлар вазири Али Акбар Вилоятийлар билан суҳбатлашган эдик. Шу суҳбатни бугун «Оқшом» муштарийларига ҳавола этмоқдамиз.

— Рустам ака, айтингчи, музокараларда асосан қандай масалалар ҳал қилинди?

— Ўтказилган учрашув ва музокараларда Эрон Ислом Жумҳурияти билан Ўзбекистон Республикаси ўртасида транзит, транспорт алоқасини тиклаш масалалари кўриб чиқилди. Ўзбекистон Республикасининг равнақи наинки Эрон, Покистон ёки Афғонистон, балки умуман Ҳинд океани бўйидаги давлатлар, Араб мамлакатлари, Қозоғистон, Ўрта Осиё республикалари ва шунингдек Россия Федерациясининг Ўрта Осиёга туташ бўлган вилоятлари билан транспорт алоқасини ривожлантиришга боғлиқ. Бу транспорт алоқасида, мазкур савдо йўлларида Ўзбекистон автомобиль магистраллари марказий ўринни эгаллайдиган бўлади. Шунинг учун ҳам Эронда, Покистонда ва Араб мамлакатларида бу транзит йўлини очишга катта қизиқиш бор.

Шундагина Ўзбекистон ва Ўрта Осиё республикаларининг яқин йўл орқали денгизга чиқишларига имкониятлар яратилади. Маълумки, Покистон, Афғонистон ва Ўзбекистон ўртасида олиб борилаётган музокараларда Карочи портига чиқиш йўллари муҳокама қилинди. Афғонистон ҳудудида тинчлик барқарор бўлгандан кейин бу ҳудуддан ўтадиган 615 километрли йўл қурилса шунда Ўзбекистон Термиз орқали Ҳиротга келиб, ундан Машҳад орқали Эронга чиқиши мумкин ёки Афғонистон ҳудудидан ўтиб Ҳиротдан Кандаҳор, Карочи портига келиши мумкин. Бу масаланинг аҳамияти жуда беқиёсдир. Эрон томонидан киритилган таклифларни биз кўриб чиқдик, яқин кунларда чуқур ўрганиб чиқиб ўзимизга қулай бўлган вариантларни Эрон томонига айтадиган бўлдик. Бу бир кунда ҳал бўладиган масала эмас албатта, ҳали мутахассислар, экспертлар обдон ўрганишгач кейин қатъий қарорга келишимиз мумкин.

— Бизнингча ҳар икки томон мутахассислари бу масалани чуқур ўрганиб биргаликда маълум хулосага келганларидан кейингина уни амалга ошириш мумкин бўлса керак?

— Албатта, биз ҳозир Афғонистон ҳудудидан ўтадиган йўлнинг бир қисмини чуқур ўрганиб чиқаяпмиз. Чунки Шивилғон — Маймана — Ҳирот участкасида йўлни тиклаш учун анча ишларни амалга ошириш керак. Бу йўлда 15 миллион куб метр тупроқ ишларини олиб бориш керак, йўл қопламасини ўтказиш лозим. Унгача Ўзбекистонни денгизга олиб чиқадиган бошқа йўлларни ҳам кўриб чиқиш керак бўлади.

— Рустам ака, эронлик мутахассислар билан бўлган учрашувда сизнинг Ўзбекистон ва Эрон ўртасидаги қуриладиган йўллар ҳақидаги иккита таклифингиздан биттасига розилик билдиришди. Мана шу йўл қурилиши ҳақида гапириб берсангиз?

— Олиб борилган музокараларда эронлик мутахассислар бизнинг таклифларимизни рад этишмади. Машҳаддан Ҳиротга, Ҳиротдан Термизга келадиган йўл ҳам уларга маъқул. Фақат Афғонистондаги ҳозирги нотинчлик бу ишни амалга оширишга халақит бериб турибди. Албатта, тез вақтлар ичида у ерда тинчлик ўрнатилса бу йўлни ишга тушириш мумкин.

Бунга қўшимча қилиб шуни айтишим керакки, Термиз — Ҳайратон йўналишида Амударёда катта кўприк қурилган. Ундан автомобиль ва темир йўли ўтади. Шунинг учун ҳам Термиздан транзит орқали ўтиш анча қулай ҳисобланади.

— Мана шу қурилиши режалаштирилаётган йўллар битса республикамизнинг ташқи дунё билан алоқалари янада кучайган бўлар эди. Мана шу йўллар орқали маҳсулотларимизни жаҳон бозорига олиб чиқишимиз, жаҳон бозоридан олинган маҳсулотларни эса ўзимизга олиб келишимиз мумкин бўлади. Тўғрими?

— Умуман, Шарқ мамлакатлари билан транзит алоқалари очилганда Ўзбекистон учун жуда кўп қулайликлар яратилади, иқтисодиётимизни ривожлантириш учун анча ишлар қилинган бўлар эди. Чунки жуда катта транзит йўллар ишга тушади. Биздан ўтиб Хитойга, қўшни республикалар бўлган Тожикистон, Қирғизистон, Россиянинг Ўрта Осиё ва Қозоғистон билан туташган вилоятларига ҳам юк ва йўловчилар ташиш учун йўллар очилади.

МУХБИР ШАРҲИ: Юқоридаги гапларга қўшимча қилиб шуни айтишимиз мумкинки, музокараларда муҳокама қилинган иккинчи йўл — бу Машҳад — Ашгабат — Чоржўй — Бухоро йўлидир. Бу йўлда ҳам, Афғонистон орқали ўтадиган йўлда ҳам учинчи мамлакат иштирок этади. Шунинг учун ҳам музокарада қатнашганлар бу ишга учинчи мамлакат мутахассисларини жалб қилиб, тезроқ ишга киришиш кераклигини айтишди.

Эронлик меҳмонларни Президентимиз Ислом Каримов қабул қилган чоғларида ҳам икки мамлакат ўртасида тезроқ йўлларни қуришга киришиш лозимлиги таъкидланди. Президентимиз Ўзбекистон томонидан ҳар қандай бажариш лозим бўлган ишларни ўз вақтида амалга оширишга тайёрмиз ва республика ҳудудидан ўтадиган йўлнинг қурилишига етарли сармоя ажратиб, мутахассисларни бу ишга йўналтиришга тайёр эканлигимизни билдирдилар.

Эрон ташқи ишлар маҳкамаси раҳбари ҳам ўз навбатида бу учрашувда Эрон мамлакати ўз ҳудудидан Ўзбекистон юкларини чет мамлакатларга ўтказишига ва хориждан келаётган юкларни Ўзбекистонга ўтказишга хайрихоҳ эканликларини билдирди. Қолаверса, Тошкент — Машҳад ўртасида ҳаво йўлини очиш учун ҳам вақт келганлигини айтиб ўтди.

Шуниси қувонарлики, олинган маълумотларга қараганда Эроннинг халқаро юк ташувчи иккита фирмаси республикамиз ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги рўйхатидан ўтди. Ушбу фирмалар мамлакатлар ўртасидаги ҳамкорликни бошлаб юборишган.

— Жаноб Али Акбар Вилоятий, «Оқшом» муштарийларига сафарингиз натижалари ҳақида гапириб берсангиз.

— Бисмиллоҳир Раҳмонир Раҳим. Ўзбекистон Республикасига қилган сафаримиз натижаларидан мамнунман. Уч кун мобайнида мен билан бирга келган бир қатор соҳа мутахассислари билан жуда кўплаб учрашувларда бўлдик. Ўзбек мутахассислари билан музокаралар олиб бордик. Бир сўз билан айтганда халқларимиз ўртасидаги алоқаларни йўлга қўйишда дастлабки қадамларни бошладик. Бироқ ҳали қилинадиган ишлар кўп. Ҳали биз мутахассислар алмашишимиз керак. Соҳаларимиз бўйича ҳар икки томонларни ўрганиб чиққанимиздан кейин режалар тузишимиз керак. Мен ўйлайманки, тез-тез бир-биримизга сафарлар уюштирсак бу ишларни амалга ошириш тезлашади.

Энг асосийси, мамлакатларимизни боғлаб турадиган темир йўл ва автомобиль йўлларини қуришни бошлашимиз учун дастлабки фикрга келдик. Теҳронда мана шу масалага бағишланган конференцияда бу фикрларимизни янада ойдинлаштирамиз деб ўйлайман.

Бизнинг сафаримиздан мақсад Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг Эронга қилган сафари мобайнида давлатларимиз ўртасида имзоланган 7 та муҳим ҳужжатни ҳаётга татбиқ этишда амалий ишларни бошлаш ва ҳамкорликнинг янги йўналишларини муҳокама қилиш эди. Биз ушбу сафар давомида мақсадимизга эришдик. Мен ўзбек биродарларимизга тинчлик, тотувлик, фаровон ҳаёт тилаб қоламан.

● Шундай қилиб жаҳон бозорига чиқиш учун дадил қадамлар қўйилмоқда. Эрон делегацияси ташрифи давомида шунингдек, банк, тоғ-кон ишлари, маориф, илм-фан, божхона ва бошқа соҳа мутахассислари ҳам республикамиздаги ҳамкасблари билан учрашиб ҳамкорлик қилиш ҳақида келишиб олдилар.

**Давра суҳбатини
Ғофур ЖАМОЛОВ
уюштирди.**

НАВРЎЗ БАЙРАМИГА ТАЙЁРГАРЛИК БОШЛАНДИ

ЎЗБЕКИСТОНДА Наврўз байрамини кенг нишонлаш анъана бўлиб қолди. Ана шу баҳор байрамига тайёргарлик кўриш ва тантаналарни ўтказиш мақсадида Тошкент шаҳар Ҳокими маҳкамасида ишчи гуруҳи ташкил этилди.

9 февраль куни ана шу ишчи гуруҳининг биринчи мажлиси бўлиб ўтди. Унда Наврўз байрамига тайёргарлик ва уни ўтказишнинг аниқ тадбирлари муҳокама этилди.

Мажлисда Тошкент шаҳар Ҳокимининг ўринбосари Ш. И. Жалилов, Ўзбекистон Халқ демократик партияси Тошкент шаҳар Кенгашининг биринчи котиби Ҳ. М. Абдураимов, шаҳар хизматлари раҳбарлари қатнашдилар.

ЎЗАРО ФОЙДАЛИ ШАРТНОМАЛАР

* Суратли ахборот

Кеча Тошкентда «Узплодоовощвинпром» концерни ва «Ўзкоопзаготторг» республика бирлашмаси томонидан ташкил этилган мева-сабзавот маҳсулотларининг улгуржи савдоси бўйича республикалараро ярмарка ўз ишини бошлади.

Унда Ўзбекистон, Қозоғистон, Россия ва собиқ Иттифоқнинг бошқа республикалари, давлат ва жамоа хўжаликлари, озиқ-овқат саноати турли корхоналарининг вакиллари иштирок этадилар.

10—17 февраль кунлари ўтказиладиган ярмаркани ташкил этишдан мақсад — ўзаро фойдали шартномалар ва мажбуриятларни имзолаш орқали республикалар ўртасида иқтисодий ҳамкорлик базасига замин яратишдир.

Ярмаркада сабзавот, мевалар, консервалар, қуруқ мевалар ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг кенг ассортименти намойиш этилади. Жумладан, Сурхондарё вилоятидаги К. Маркс номидаги давлат хўжалиги истеъмолчиларга олма, қуруқ мевалар ва сабзавотларни таклиф этса, Намангандаги «Ғирвонсой» савдо-тайёрлов базаси ярмаркага ўзининг карам, пиёз, сабзи, помидор ва бошқа сабзавотларини келтирди. Собиқ Иттифоқ республикаларига келсак эса, улар ярмаркада ўзларининг виноарақ маҳсулотлари, консерваланган сабзавот ва мевалар, полиэтилен плёнкалари, спирт, шиша идишлар ва бошқа яна кўпгина нарсалари билан қатнашишмоқда.

СУРАТЛАРДА: ярмарканинг очилиш маросимидан лавҳалар.

Нуъмон Муҳаммаджонов суратлари.

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

⊙ Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Раиси Шавкат Йўлдошев Мўғулистоннинг Ўзбекистондаги бош консули Канаятин Зардиханни қабул қилди.

⊙ Ўзбекистон Республикаси халқаро маданий-маърифий алоқалар миллий уюшмасининг раиси Наим Ғойибов АҚШнинг Ўзбекистондаги фавқулодда ва мухтор элчиси Генри Лии Кларк билан учрашди. Унда икки томонлама алоқаларни ривожлантириш истиқболлари муҳокама этилди.

⊙ 2-Тошкент давлат тиббиёт институтида Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Каримовнинг «Ўзбекистоннинг ўз истиқлол ва тараққиёт йўли» китоби муҳокама этилди.

⊙ Кеча Тошкентдан Тожикистонга самолёт орқали навбатдаги инсонпарварлик ёрдами жўнатилди. Болалар кийим-кечаклари, озиқ-овқат ва дори-дармонлардан иборат бу инсонпарварлик ёрдамини «Юнитех интернэшнл» Ўзбекистон—Ҳиндистон қўшма корхонаси уюштирди.

⊙ Тошкент туманидаги «Ҳасанбой» жамоа хўжалиги соҳибкори Қодир Мўминов ва унинг ўғли Абдукаримга Ўзбекистон Республикасининг ихтиролар учун 1-рақамли дастлабки патенти топширилди. Ота-ўғил соҳибкорларга бу патент узумдан юқори ҳосил олишдаги янгиликлари учун берилди.

⊙ Бўка туманида қишлоқ хўжалик техникасини таъмирлаш корхонаси негизида Туркия фирмалари билан ҳамкорликда автомобиль ва тракторлар аккумуляторлари ишлаб чиқарадиган завод қурилиши тугалланяпти. Унинг лойиҳа қуввати йилига 200 мингта аккумулятор ишлаб чиқаришга мўлжалланган.

⊙ «Туямўйингидроқурилиш» жамоаси Хоразм вилоятининг Боғот туманида пахтани қайта ишлайдиган улкан корхона қурилишини бошлади. Бу ерда пахта қайта ишланиб, ип-газлама олинади ва тайёр кийим-кечак ишлаб чиқарилади.

ҲАМДЎСТЛИКДА

⊙ Қозоғистон ҳам Россияга ўхшаб ўз ваучерларини ишлаб чиқариш ниятида. «Инвестиция чеклари» деб аталадиган бу қимматли қоғозларга фуқаролар давлат мулкини харид қилишлари ёки акциялар олишлари мумкин бўлади.

⊙ Қирғизистон Президенти Асқар Акаев Москвада Россия Президенти Борис Ельцин билан музокаралар олиб борди.

⊙ Душанбеда Тожикистон Республикаси билан Литва Республикаси ўртасида савдо-иқтисодий ҳамкорлик қилиш тўғрисида шартнома имзоланди.

⊙ Арманистонда ноннинг нархи 1,5 баробар ошиб, унинг бир килограмми 45 сўмга етди.

⊙ Севастополь савдо портида шу шаҳарлик миллиардер Сергей Шурига номидаги кема пайдо бўлди. Бу сармоядор яна бир нечта хусусий кема қуриш ниятида эканлигини маълум қилди.

⊙ Россия ҳукумати шу йилдан эътиборан рули ўнг томонда бўлган машиналарни давлат автомобиль назоратида рўйхатга олишни ман этди. 1995 йилдан бошлаб эса улардан фойдаланиш тақиқланади.

ХОРИЖДА

⊙ Кеча кечаси АҚШ Президенти Билл Клинтон телефон орқали Россия Президенти Борис Ельцин билан суҳбатлашди. Икки давлат раҳбари Босниядаги можарони ҳал этиш юзасидан фикр алмашди.

⊙ Дрезден шаҳрида Германия билан Россия ўртасида иккинчи жаҳон урушида ўғирлаб кетилган санъат асарларини бир-бирига қайтариш юзасидан музокаралар бошланди. Мутахассислар Совет Армияси 1945 йилдан сўнг Германия музейларидан ярим миллионга яқин санъат асарларини олиб чиқиб кетган, деб ҳисоблашмоқда. Россия томони эса немислар босиб олган шаҳарлардан 200 мингта санъат асарларини олиб чиқиб кетган деган фикрда.

⊙ Грипп хуружи туфайли Япониядаги 7 минг мактабда машғулотлар вақтинча тўхтатилди. Ҳозиргача япониялик 500 минг бола ана шу касалга чалинди.

УМИД «ХАТЛОН ЎҒЛОНЛАРИ»ДАН

«Халқлар дўстлиги — бебаҳо бойлигимиз», — Душанбе аэропорти биносининг пештоқига шу сўзлар катта ҳарфлар билан ёзилган. Кофарниҳонга кираверишда Тожикистон миллий байроғи ёнида совет қизил байроғи ҳилпираб турибди. Бунинг сабаби нима? Шуки, келажакка назар ташлашга тўғри келади.

Хатлон вилоятининг маркази. Вахш райони. «Турманистон» давлат хўжалиги. Бу жойда ер ва иқлим шундайки, бир йилда уч марта ҳосил олиш мумкин. Ҳозир эса олисда ҳосили йиғиштириб олинмаган пахта далалари оқариб кўриняпти. Ҳувиллаб қолган шаҳарчанинг қорайиб кетган деворлари орасида подполковник Гулоб Бобоев декабрь ойида ўз йигитлари билан бу ердан ислом ақидапарастларини қандай қилиб қувлаб чиқарганини эслаб кўз ёши қилади.

— Анави сув тозалаш иншооти,— дейди қўли билан кўрсатиб Бобоев (ҳозир у Қўрғонтепанинг ҳарбий коменданти). — Уларнинг «қушхонаси» эди. Учта «КамАЗ» бир қатнашда 160 кишини олиб келди, мутлақо бегуноҳ кишиларни отиб ташлашди. Бу мурдаларни итлар ҳанузгача тортқилаб юрибди. Бечораларнинг ҳаммасини дафн этиш учун техника етишмайди.

Давлат хўжалиги ҳаммомида ва маданият уйида иккита қамоқ лагери ташкил этилган эди. Вайроналар орасида нобуд бўлган кишиларнинг шарпаси юргандек бўлади. Бу ерда одамларнинг бошига не азоблар солинганини тасвирлашни худо насиб этмасин. Хитойлик журналист Бобоевдан суриштиради:

— Бу ерда кимларни ўлдиришган!

— Тожикларни.

— Кимлар ўлдирган!

— Тожиклар.

— Сиз ўзингиз кимсиз! — деб ҳайрон бўлади хитойлик журналист.

— Мен ҳам тожикман!—Бобоев бақириб юборади. — Билсангиз, менинг тожиклигим ёзиб қўйилган паспортни улоқтириб юборгим келади!

(Давоми 2-бетда).

ҲАЛИ БУНЧАЛИК ЁМҒИР ЁҒМАГАН ЭДИ

1 февралдан 8 февралгача Тошкентда қуйган ёмғирни Ўзбекистон об-ҳаво марказининг бошлиғи Р. Г. Шодиева мислсиз ёғингарчилик, деб атади.

— 2 февраль куни энг кўп — 42,3 миллиметр ёмғир ёғди,—деди у. — Ҳафта давомида ҳаммаси бўлиб ёққан ёмғир 150 миллиметрга етди. Бу — уч ойлик меъёрга деярли тенг келади. Бу ёмғир ҳафтаси 1959 йил февралдаги «рекорд»дан ошиб кетди. Ўшанда 10 кун ичида бир ярим ойлик меъёрдаги ёмғир ёққан эди. Шундай қилиб тошкентликлар об-ҳаво кузатила бошланган 120 йил мобайнида биринчи бор рўй берган ноёб ҳодисанинг гувоҳи бўлдилар.

ОБ-ҲАВОНИ КУЗАТИШ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ

Мамлакатимизнинг марказий ва жанубий вилоятларида ҳам текис жойларда ёмғир, тоғларда ва тоғ этакларида эса ёмғир ва кўп қор ёғиб турди. Тошкент, Сирдарё, Жиззах, Самарқанд, Қашқадарё вилоятларида, Бухоро ва Навоий вилоятларининг деҳқончилик қилинадиган ерларида 2,8 ойлик меъёргача миқдорда ёғингарчилик бўлди. Кўпчилик вилоятларда ёмғир табиий нам тўпланишига яхши таъсир қилди. Бироқ, айрим жойларда тупроқнинг юқори қатламларини, кузги экинларни сув ювиб кетгани аниқланди.

Февраль ойининг бошларида Марказий Осиё ерлари кучли жанубий циклонлар таъсири остида бўлиб, ғарбдан ҳаво оқими ёпирилиб келгани сабабли мамлакатимизда кўп ёғингарчилик бўлди.

Жанубий шамоллар Ўзбекистонга иссиқ ҳаво келтирди. 3 февраль куни Тошкентда ҳарорат Цельсий билан 18,2 даража бўлди, бу эса 1961 йилда шу куни қайд этилган ҳароратдан 2,1 даража юқори эди. Шу кунларда республикадаги ҳавонинг ўртача ҳарорати кўп йиллик кузатувларининг натижалари бўйича ўртача кўрсаткичдан 3—8 даража ошиб кетди.

(ЎзА мухбири).

УМИД «ХАТЛОН ЎҒЛОНЛАРИ» ДАН

(Боши 1-бетда).

Бу ердан бир неча километр масофада, ҳамма нарса ёки деярли ҳамма нарса вайрон қилинган Қўрғонтепа теварагида урушнинг оловли нафаси тегмаган воҳа сақланиб қолгани ажабланарлидир. Биз Бохтар районидаги «Навбаҳор» давлат хўжалигининг Гулисур участкасидамиз. Бу ерда ўта диндорлиги билан ажралиб турадиган 3500 нафар ғармлик тожик яшайди. Тасаввурларга кўра улар яқин атрофда бедодлик қилган ислом ақидапарастларини қўллаб-қувватлашлари лозим эди. Лекин... бундай бўлмади.

— Шаҳидон майдонида ғалаёнлар бошланиши биланоқ биз йиғилиш ўтказдик,— деб ҳикоя қилади Ғарм жамоасининг раиси Саидвали. — Баъзи бировлар пойтахтда митинг қилаётган юртдошларни қўллаб-қувватлашни талаб қилишса ҳам, биз сиёсий воқеаларда қатнашмасликка аҳд қилдик. Уруш ҳаракатлари бошланиши биланоқ қариялар билан биргаликда ижроқўмга келиб, яккаю-ягона Тоз-8 милтиғини топширдик. Жанг майдони яқин жойда бўлишига қарамай, ички ишлар идоралари бизни ана шу жанг бўлаётган жойлардан ажратиб туришди. Аҳолининг ҳаёти ва саломатлиги эсон-омон сақлаб қолинди.

Бу мисол даҳшатли уруш гирдобида одамларнинг тақдирини уруғ-аймоқ алоқалари эмас, исломга эътиқодининг даражаси эмас, балки, аввало одамларнинг ақл-идрок билан иш тутищи ёки, аксинча, залолат ва густоҳлик белгилаганини кўрсатиб турибди.

Тожикистонда исломнинг фаол сиёсий тус олиши бундан деярли икки йил муқаддам, ислом тикланиш партияси рўйхатга олингандан кейиноқ бошланган эди. Ўша вақтдаёқ «ҳушёр бўлишга даъват қилувчи нишоналар бор эди. Мен бориб кўрган Куйбишев шаҳарчасида ислом партиясининг ячейкаси мактабларда ва касалхоналарда диний меъёрлар ва қоидаларни мажбуран жорий этиш билан иш бошлади, номусулмон муаллимлар ва шифокорларни алмаштиришни талаб қилди. Давлат муассасаларидан, жамоа ва давлат хўжаликларидан таъмагирлик қилинди. Хўжалик раҳбарларига юборилган бир хил мазмундаги мактубларнинг нусхалари топилган. Бу мактублар шундай сўзлар билан бошланади: «Сиз мусулмон сифатида ислом тикланиш партиясига ёрдам беришингиз керак. Икки кун ичида 55 минг сўм пул ўтказишингизни сўраймиз...». Бу талабларга рози бўлмаган ўжарларга қаттиқ чора кўрилди. Ислом тикланиш партияси шу тариқа тўпланган маблағга 1992 йил июнигача минглаб автоматлар, 100 минглаб ўқ-дори сотиб олди. Ички ишлар вазирлиги ва Миллий хавфсизлик комитети бетарафлик, демократия ва фикрларнинг хилма-хиллиги ҳақидаги тумтароқ гапларга учиб, бу ишларга аралашмади. Уруш уларнинг кўзини очди, лекин вақт ўтган эди.

Халқ жабҳаси раиси 64 ёшли Сангак Сафаровнинг номи ислом ақидапарастларига қарши кураш ва улар устидан қозонилган ғалабанинг рамзи бўлиб қолди. Сафаровнинг шиори — озодлик ёки ўлим. У қизил байроқ остида «Хатлон ўғлонлари»нинг қўзғолонини бошлади. Кўлоб қаршилик ҳаракати номи билан тарихга кирган бу қўзғолон ақидапарастлар аждарини мажақлаб ташлади. Ҳозир бу воқеани Тожикистоннинг барча олий раҳбарлари миннатдорчилик билан эътироф этмоқдалар.

Ишонмайдиган одамлар (асосан республикадан ташқаридагилар) жамоатчиликка Сангакнинг 23 йиллик жиноий ўтмишини эслатишмоқда. Сангакнинг ўзи (мен унинг сўзларини Қўрғонтепада эшитдим) жазо муддатининг кўп қисми қамоқхоналардаги оғир шароитга қарши маҳбусларнинг исёнини ташкил этгани учун берилганини айтди. Етти ёшида етим қолган Сангак Сафаров фақат 50 ёшда 18 яшар қизга уйланиб, оила қурди. Ҳозир унинг саккиз фарзанди бор — кенжаси бир яшар бўлса, тўнғичи 14 ёшда.

Сангак ва «Хатлон ўғлонлари» «юмшоқ супурги» бўлиб жанг қилганлари йўқ, албатта. Халқ жабҳасини кўпинча шафқатсизликда айблашади, лекин ҳомиладор аёлнинг қорнини ёриб, ҳали туғилмаган чақалоқни парчалаб ташлаган ислом жангариларига (бу воқеалар мутлақ тасдиқланган) қандай шафқат бўлиши мумкин?

Сангак Сафаров тантанали йиғилишларда қатнашишни ва журналистлар билан суҳбатлашишни ёқтиради. Тўғри, баъзан доғда қолади. Масалан, Сангак Душанбе олий ўқув юртларидаги негр талабаларнинг мухолифат томонида жангда иштирок этганидан ғазабланади.

— Негрлар дейсизми? — қайта-қайта сўрашади ундан. — Қайси мамлакатдан келган негрлар?

— Африкадан.

География нималигини лагерларда билган бу чаласавод қариянинг гапидан кулманг. Аввал бутун бир мамлакатни эмас, балки ўзингиз яшаётган маҳаллани безорилардан тозалаб кўринг.

Сафаровнинг бошқа бир фикри менинг ёдимда қолди. «Биз шохли ва туёқли ҳайвонлар эмасмиз! — деб хитоб қилди Сангак. — Ҳаммамиз сут эмган бандалармиз, шундай экан бир-биримизга биродарлардек муносабатда бўлишимиз лозим».

Игорь ЛЕМСКИЙ.
Душанбе—Қўрғонтепа.
(«Правда»нинг 1993 йил 9 февраль сонидан).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ САЙЛОВИНИ ЎТКАЗУВЧИ МАРКАЗИЙ САЙЛОВ КОМИССИЯСИДА

Марказий сайлов комиссияси 48-Сельмаш, 50-Лисунов, 178-Олот, 190-Бўстон, 339-Учқизил, 378-Чимқўрғон ва 491-Саробий сайлов округларида бўшаб қолган депутатлар ўрнига 1993 йил 7 февралда бўлиб ўтган Ўзбекистон Республикаси халқ депутатлари сайлови натижалари тўғрисидаги округ сайлов комиссияларининг баёнларини кўриб чиқиб, сайлов тўғрисидаги қонуннинг 21- ва 49-моддаларига мувофиқ, мазкур округлардан сайланган қуйидаги Ўзбекистон Республикаси халқ депутатларини рўйхатга олди:

ТУВАЛОВ Наим — Ташсельмаш ишлаб чиқариш бирлашмаси қуйиш цехининг шакл бериш ва қуйиш конвейерининг катта устаси, Тошкент шаҳрида яшайди, Тошкент шаҳар 48-Сельмаш сайлов округидан сайланган.

НОРКИН Сергей Александрович — Тошкент самолётсозлик ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли 359-цех комплекс бригадаси бошлиғи, Тошкент шаҳрида яшайди, Тошкент шаҳар 50-Лисунов сайлов округидан сайланган.

ЕДГОРОВ Дамир Солиҳович — Бухоро вилояти ҳокими, Бухоро шаҳрида яшайди, Бухоро вилояти 178-Олот сайлов округидан сайланган.

ЖЎРАБЕКОВ Исмоил Ҳакимович — Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамаси раисининг биринчи муовини, Тошкент шаҳрида яшайди, Навоий вилояти 190-Бўстон сайлов округидан сайланган.

АҲМЕДОВ Рустам Ўрмонович — Ўзбекистон Республикаси мудофаа вазири, Тошкент шаҳрида яшайди, Сурхондарё вилояти 339-Учқизил сайлов округидан сайланган.

АУЕЛХАНОВ Жуман Ауелханович — Фориш районидаги «Чимқўрғон» давлат хўжалиги 2-фермасининг катта чўпони, Фориш районида яшайди, Жиззах вилояти 378-Чимқўрғон сайлов округидан сайланган.

АШИРБЕКОВ Уббиниёз — Қорақалпоғистон Республикаси Олий Кенгашининг Раиси, Нукус шаҳрида яшайди, Қорақалпоғистон Республикаси 491-Саробий сайлов округидан сайланган.

Марказий сайлов комиссиясининг мажлисида комиссия ваколатига кирувчи бошқа масалалар ҳам кўриб чиқилди.

** Ўзбекистон— мустақил давлат*

ФУҚАРОЛАРНИНГ ОЛИЙ ЮТУҒИ

Ўн иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ўн биринчи сессиясининг ўз ишини якунлаганига ҳам икки ойдан кўп вақт ўтди. Шу давр мобайнида жойларда сессияда қабул қилинган Ўзбекистонимизнинг қомуси бўлган — Асосий Қонунимизни қўллаб-қувватлаш, Президентимиз И. Каримовнинг сессияда сўзлаган нутқини ишчи-хизматчиларга, республикамиз меҳнаткашларига етказиш бўйича бирмунча ибратли ишлар қилинди. Эндиги вазифа эса бирлик ва ҳамжиҳатликка эришиб, барча соҳада илғорликка қараб интилишдир. Хўш, бу борада жойларда қандай ишлар қилинмоқда?

Яқинда Ўзбекистон онкология илмий марказида бўлиб, кишилар билан суҳбатлашдик. Ким билан мулоқотда бўлмайлик улар Президентимизнинг олиб бораётган доно сиёсати тарафдорлари эканлигини билдиришди.

● **Турсунхўжа Бобохўжаев, марказ онкопрофилактика бўлимининг мудири, тиббиёт фанлари номзоди, Ўзбекистон ХДП бошланғич партия ташкилоти котиби:**

— Сессиядан кейин онкология марказимизда ҳам талайгина ишлар қилинди. 1989 йилдан буён ўзбек тилини ўқитиш бўйича олиб борилаётган ишларимиз ўзининг амалий натижасини кўрсата бошлади. Янги йилдан тўла ўзбек тилида иш юритишга ўтилди, десам адашмайман. Шунингдек, миллий қадриятларимизни тиклаш, ўзбекона анъаналаримизни тўлароқ тадбиқ қилиш борасида ҳам ибратли ишлар қилиняпти.

● **Матлуба Хўжаева, кимё терапия бўлимининг мудири:**

— Кўпгина тиббиёт луғатларидан фойдаланиб, керакли сўзларни тиббиётда ҳам қўлласа бўлар экан. Касаллар баённомаси тўлиқ ўзбек тилида ёзилмоқда.

Сессияда қабул қилинган Конституциямизни, қолаверса, Президентимиз нутқини ўқиб ўрганиб чиқдим. Ҳуқуқини таниган одамнинг ишга муҳаббати ортади. Шу боис бўлса керак ишларимиз олдинга силжияпти. Шахсан И. Каримовнинг кўрсатмасига биноан уюшган жиноятчиликка қарши курашнинг кучайтирилганлиги ҳам халқимизга кўрсатилаётган ғамхўрликнинг яққол далилидир.

● **Маъмура Қурбонова, клиника биология лабораторияси мудираси, олий тоифадаги врач лаборант:**

— Сессиядаги Президентимиз нутқи асосан республикамиз фуқароларини ҳимоялашга қаратилганлиги, аҳолининг ижтимоий ночор табақаларини ҳимоя қилиш бош вазифа эканлиги айтиб ўтилганлиги ҳаммамизни қувонтиради.

Дарҳақиқат, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов нутқида «Давлат мустақиллигига эришилгандан кейин биз ўзимизнинг истиқлол ва тараққиёт йўлимизни танлаб олдик, бу эса Ўзбекистоннинг қатъий йўлидир» деган сўзлари ҳаммамизнинг ишимизда унум бўлишига хизмат қилади. Бундан ташқари юртимиздаги тинчликнинг барқарорлиги шу юрт фуқароларининг олий ютуғидир.

Дарҳақиқат, онкология илмий маркази тиббиёт ходимлари шуни тўла ҳис қилган ҳолда меҳнат қилмоқдалар.

Эркин ЭСИРГАДИЕВ.

** Суратли ахборот*

ЯНА БИР ТИББИЁТ МАСКАНИ

«ТОШКЕНТ трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчилари ва уларнинг оила аъзолари эндиликда ўз саломатликларини заводда янги очилган тиббиёт-санитария қисмида тиклаб олишлари мумкин. Ушбу бўлимнинг қурилишига корхона ўз ҳисобидан зарур бўлган барча маблағларни ажратди. Уни қуриб битказишда 4-ихтисослашган қурилиш трестининг 126-механизациялашган кўчма колоннаси фаолият кўрсатди.

Ушбу тиббиёт масканида деярли барча хасталикларга барҳам бериш мумкин. 250 ўринли мазкур бинода жарроҳлик, ички касалликлар, асаб касалликлари ва урологик бўлимлар жойлашган. Реанимация хонаси эса хорижда ва ўзимизда ишлаб чиқарилган диагностик ҳамда даволаш асбоб-ускуналари билан жиҳозланган. Мазкур тиббиёт-санитария қисми корхона ишчилари билан бирга яқин атрофда истиқомат қилувчи юзга яқин аҳолига ҳам даволаш-профилактик ёрдамини кўрсатиш имкониятига эга.

Ушбу даволаш масканини фойдаланишга топшириш маросимида сўзга чиққан Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазирлиги ўринбосари, Тошкент шаҳар соғлиқни сақлаш бош бошқармаси бошлиғи Қулаҳмад Ризаев ва бошқалар инсон саломатлигини сақлаш мустақил давлатимиз раҳбариятининг диққат марказида турганлиги учун чин дилдан миннатдорчилик изҳор этдилар.

Мажид РАИМОВ.

● **СУРАТЛАРДА:** янги даволаш масканининг очилишидан лавҳалар.

Рустам Шарипов суратлари.

БОЗОР иқтисодиёти шароитида кўпгина корхоналар иқтисодий тангликка учрадилар. Ўтиш даврининг машаққатлари уларни анча заифлаштириб қўйди. Шундай шароитда республика ҳукуматининг кўрсатмасига биноан аксарият корхоналарнинг болалар боғчалари халқ таълими вазирлиги ихтиёрига ўтказилди. Чилонзор районининг 19-мавзесида жойлашган 262-болалар боғчаси ҳам ана шундай корхона ихтиёридан район халқ таълими бўлими тасарруфига ўтказилган ясли-боғчалардан бири ҳисобланади. Мазкур болалар маскани «Главташкентстрой»нинг 153-қурилиш тресги ихтиёрида эди. Қурилиш тресги маъмурияти ўз ишчи-хизматчилари ва қурувчиларини иқтисодий ҳамда ижтимоий ҳимоялаш заифлашгани учун болалар ясли-боғчасини ўтган йили район халқ таълими бўлими ихтиёрига расман ўтказди.

Корхона тасарруфидан давлат бюджети ҳисобидаги ташкилотга ўтказилган болалар масканидаги аҳвол қандай? Ана шу саволга жавоб топиш мақсадида 262-болалар ясли-боғчаси сари йўл олдик. 19-мавзедаги 5-ўқув комбинатининг яқинида жойлашган, 1979 йилда қурилиш материаллари мўл-кўллигида қуриб битказилган 2 қаватли ясли-боғча биноси темир панжара билан ўралган. Ягона кириш жойидан ота-оналар ўз жигаргўшаларини тарбиячилар қўлига топшириб, ишга шошилиб кетаяптилар.

** Болалар муассасаларида*

КЕНГАШГАНГА КЕНГ ДУНЁ

— Боғчада меҳнаткашларнинг 150 нафар фарзанди тарбияланмоқда, — дейди мудира Ольга Полит. — Ясли гуруҳини қўшиб ҳисоблаганда кичкинтойлар 7 гуруҳга бўлинишган. Еттинчи гуруҳ яқинда ташкил этилди. Бу гуруҳ ўзбек тилини ўрганувчи гуруҳ ҳисобланади. Ундаги болаларга Гулчеҳра Каримова катта тарбиячилик қилмоқда. Саида Шабаева эса кичик тарбиячи бўлиб ишлаяпти.

— Жажжиларга ўзбек тилини ўргатишни жуда яхши кўраман, — дейди Саида. — Шунинг учун кундуз болалар билан ишлаб, 37-ўрта мактабда кечқурун ўқияпман. Ўрта маълумот олгач, ўқишни сиртдан давом эттириб, севимли кичкинтойларим тарбияси билан шуғулланавераман.

Боғчада кичкинтойларга ўзбек тилини ўргатиш учун алоҳида гуруҳ ташкил этилганлиги айни муддаодир. Чунки давлат тилини ўргатишни мактабдан эмас, балки боғчадан бошлаш керак. Бу ҳаёт тақозоси. Негаки, давлат тилини ўрганиш боғчадан бошланса, мактабда бу тилга эътиқод ривожлантирилади, ўқитувчиларга давлат тилида дарс ўтиш осонлашади, боғча-мактабнинг узвий алоқаси кучая боради.

Таълим-тарбия ишлари намунали йўлга қўйилган мазкур ясли-боғчада жисмоний тарбия машғулотлари, турли тадбирлар, эрталиклар ўтказиш ва тарбиячилар томонидан қўғирчоқ театри томошаларини намойиш этиш учун катта зал мавжуд. Гуруҳларда табиат, китоб, ўйинчоқлар, меҳнат ва ота-оналар бурчаклари, болалар ишлари кўргазмалари, байналмилал тарбия, дўстлик, мустақил Ўзбекистон, ўзбек тилини ўрганиш мавзуларига бағишланган кўргазмалар, альбомлар бор. «Боғча ҳаёти», «Ўзбек ёзувчилари», «Тани соғлик — туман бойлик» каби стендлар ташкил қилинган. Гуруҳлар замонавий, ихчам ва кўркам мебеллар билан жиҳозланган. Улар болаларнинг ёшига мослаб тақсимланган.

Ясли-боғча педагогик билимга эга бўлган тарбиячи кадрлар билан етарли таъминланган. Надежда Ткаченко бошчилигидаги тарбиячилар тайёрлов гуруҳи кичкинтойларни мактабга тайёрлашда ижодий меҳнат қилаяптилар. Надежда тажрибали раҳбар, ташкилотчигина эмас, балки болаларнинг давлат тилини ўрганиши ташаббускори ҳамдир. Унинг ташаббуси билан тайёрлов гуруҳи заминида ўзбек тилини ўрганиш гуруҳи ташкил этилганлиги фикримизнинг исботидир.

Бу ерда меҳнат қилаётган ҳар бир киши билими, маҳоратига кўра танланган. Тарбиячиларнинг деярли ҳаммаси олий ва ўрта махсус маълумотга эга. Шунинг учун ҳам ясли-боғчада ҳар бир машғулот мазмунли, қизиқарли ўтади.

— Тарбиячиларимиз ҳар бир тарбиявий тадбирнинг режасини аввало менга кўрсатади, — дейди мудира Ольга Полит. — Барчамиз биргалашиб уни кўриб чиқамиз. Кўпдан кўп фикр чиқади. Меъёрига етгач уни амалга оширишга киришамиз. 1982 йилда шу ерга ишга келган бўлсам ўшандан бери шу анъанамизга риоя этамиз.

Бамаслаҳат иш юритилганидан бўлса керак, айниқса тарбиявий ишлар савияси тайёрлов гуруҳида юқори. Болалар билими ва малакаси гуруҳ дастури талабларига жавоб беради. Ҳар йили «Биз мактабга борамиз» мавзуида эрталиклар ва бошқа тадбирлар ўтказилади. Бу йил бундай тадбирни ўзбек тилида ўтказишга ҳозирдан ҳозирлик кўрилмоқда.

Боғча жамоаси мактаб билан мунтазам алоқада. Биринчи синф дарсларини кузатиш, биринчи қўнғироқ тантанасига қатнашиш, мактаб ўқувчилари концертини биргаликда кўриш каби тадбирларнинг амалга оширилиши боғча ва мактаб ўртасидаги алоқани мустаҳкамлашда муҳим рол ўйнамоқда.

Мураббийлар ўртасида тарбиявий ишлар юзасидан «Ким илғор?» мусобақаси мунтазам ўтказилиб турилади. Мусобақани якунлашда ота-оналар фикри биринчи навбатда инобатга олинади. Тарбиячиларнинг болаларни хиёбон, боғлар ва бошқа жойларга саёҳатга олиб чиққандаги таассуротлари жажжилар томонидан чизилган суратлардаги талқин ҳам мусобақани якунлашда ҳисобга олинади.

Ясли-боғчада тарбиявий ишлар кўнгилдагидек бўлгани учун ҳам биргина 19-мавзедаги эмас, балки 16, 18, 20-мавзелардаги, ҳатто «Мевазор» маҳалласидаги ота-оналар ҳам ўз фарзандларини шу масканга жойлаштиришга интиладилар. Бу албатта ясли гуруҳи тарбиячиси Гулчеҳра Каримова, кичик гуруҳ мураббияси Аня Поварёнкова, катта гуруҳ тарбиячиларидан Валентина Амеиченко, Лобар Умарова ва бошқаларнинг ижобий меҳнати самарасидир.

Қурилиш ташкилоти ҳисобидан район халқ таълими бўлими ихтиёрига ўтказилган мазкур боғча жамоаси ясли-боғча номини «Табассум» деб аташ таклифини кўтариб чиқдилар. Аминмизки, бу таклифни район халқ таълими бўлими ва ҳокимлик мажмуи маъқуллайди. Чунки ясли-боғчадаги тарбияланувчилар шодлиги ва табассуми доимийдир. Уларнинг чеҳрасидаги табассум ва қувноқлик, тарбиячилар меҳнати бунга лойиқ.

Худойназар ҒОЙИБОВ.

ПОЙТАХТДАГИ сайёҳлик марказларидан бирида ишлайдиган танишим бир гал учрашганида саёҳатга бораётган одамлар камлигидан нолиганди. Бозор иқтисодиёти туфайли юзага келган қийинчиликлар сабаб ҳозир уларнинг иши юришмай тургани ҳақиқат. Лекин бу кунлар ҳам ортда қолажак.

Саёҳат ҳақиқатан ҳам яхши нарса. Баҳонада юрт кўрганинг қолади. Бироқ ҳамма нарса қонун-қоида асосида қилинганидек саёҳат ҳам ҳалолликни ёқтиради. Айтишадику ҳаром луқма йўлдан адаштиради деб. Лекин саёҳатни тижорат деб тушунадиган ҳамюртларимиз ҳам йўқ эмас.

Тошкент аэропортида самарқандлик О. Дадаян Бирлашган Араб Амирликларига учатуриб, ўзи билан божхона баённомасида кўрсатилмаган 550 АҚШ долларини олиб кетаётган экан. Ноқонуний равишда мамлакатдан олиб кетилаётган валюта мусодара этилди.

Тошкентлик Н. Носирова тақиқланган молларни олиб ўтишда шайтонга ҳам сабоқ берадиганга ўхшайди. У ҳам Бирлашган Араб Амирликларига саёҳатга отланаётиб божхона баённомасида кўрсатилмаган қимматбаҳо металлдан ясалган 61,45 грамм тақинчоқ, 45,4 грамм марваридни ички кийимига яшириб олиб ўтишни режалаштирган эди. Ҳуқуқбузар бу «қилиқлари» учун божхона ходимларидан ўпкаламаса ҳам бўлади.

Тошкентнинг «Шимолий» темир йўл шоҳбекатида ҳам ноқонуний равишда республикамиздан мол олиб чиқиб кетишга уриниш ҳоллари тез-тез учраб туради. Бироқ божхона ходимлари ҳам бўш келишаётгани йўқ. Кўпгина молларни ушлаб қолишга эришмоқдалар.

** Шаҳар бедарвоза эмас*

САЁҲАТНИ ТИЖОРАТ ДЕБ ЎЙЛАМАНГ

Москва шаҳридан ташриф буюрган «тижоратчи» О. Добролюбов пойтахтдаги «Қорақалпоғистон» ассоциациясидан Японияда ишланган 3 дона видеомагнитофонни 450 минг сўмга сотиб олган экан. Аммо иши ўнгидан келмади. «Тижоратчи» молларни давлатга топшириб, жарима тўлашга мажбур бўлди.

Балхашлик Сергей Ян ҳам япон видеомагнитофони «Фунай»ни ноқонуний равишда олиб кетаётганида 145 минг сўмидан ажралиб қолди. Марказий универсал дўконидан сотиб олинган мол ўз юртимизда қоладиган бўлди.

Бишкеклик Замира Каримова ҳам омадини тижоратда синаб кўрмоқчи эди. Аммо омад унга кулиб боқмади. Замира 9 дона хорижда ишланган эркаклар камзули, 47 қути ҳинд чойи, 24 та сиқма тиш пастаси, 40 дона соч бўёғини (жами 93 минг 450 сўмлик) олиб кетаётганида ушланди.

Унинг ҳамшаҳари Рустам Резванов эса автобусда сайр қилишни хуш кўрар экан, Рустам кўп эмас атиги 10 дона «Карерра» жинси шими (68 минг сўмлик)ни олиб кетаётганида мол мусодара қилиниб яна 7 минг сўм жарима тўлашига ҳам тўғри келди.

Улан-Удэдек узоқ юртдан келган «меҳмон»ни ҳам божхона ходимлари сийлаб ўтиришмади. Сергей Тухаловнинг 138 минг сўмлик молини «олиб қўйишди».

Новокузнецк шаҳридаги нуфузли корхоналардан бирида ишлайдиган Лариса Антонованинг ҳам бизга айтадиган «очиқ» гаплари бордир. «Эльбор» техника ишлаб чиқариш бирлашмасининг техника бўлими бошлиғи лавозимида ишловчи Лариса Борисовна Тошкентдан билмасдан борйўғи икки дона «Фея» кир ювиш машинасини олганмиш. Афсус қонун ҳамма учун баробар. 50 минг сўмлик моллар ўзимизда қолди.

Мана бу гапни эшитиб ёқа ушлашингиз табиий. Тошкент шаҳридаги «Уч қаҳрамон» постида жамбуллик Н. Қуттибоев «ЗИЛ» автоуловида бир тоннаю 800 килограмм маргаринни (63 минг 730 сўмлик) олиб чиқиб кетаётганида қўлга тушди. Аҳолига меъёрида берилаётган озиқ-овқат молларини таниш-нотанишларга бериб юбораётган савдо ходимларига нисбатан кишида норозилик уйғонади.

Ҳамшаҳримиз Шоҳида Узоқованинг ҳам ўзига яраша «тирикчилиги» бор. Ҳеч қаерда ишламайдиган бу аёлнинг пичоғи мой устида. Топармон-тутармон. Бироқ, у Минск шаҳрига учаётиб 234 дона пневматик термосни ноқонуний равишда олиб кетмоқчи бўлганида «қора рўйхат»га тушди. Термосларни давлатга топшириб, 5 минг сўм жарима тўлашга мажбур бўлди.

Мирза АБДУЛЛАЕВ,
Ўзбекистон Республикаси давлат божхона комитетининг матбуот маркази ходими.

ЖАМҒАРМАНИНГ ЎҚУВ ЮРТЛАРИ

ТОШКЕНТДА фаолият кўрсатаётган «Экосан» экология ва саломатлик республика жамғармаси хориж билан ҳам яқин алоқа боғлаб, кенг кўламда иш олиб бормоқда. Бугунги кунда жамғарма чет элдаги ўндан ортиқ давлатда ўзининг бўлимларига эга.

Англия, Туркия, Германия сингари давлатларда иш юритаётган бўлимлар фаолияти янада жонланиб кетди. Уларда экология ва саломатлик бўйича ибратли тадбирлар режа асосида амалга оширилмоқда.

Жамғарма ташаббуси билан Тошкентда очилган экология лицейини бир қанча истеъдодли ёшлар тамомлади. Бу борада орттирилган тажрибага асосланиб, жамғарма яна бир ўқув даргоҳини очишни режалаштирди. Бу Шарқ табобати институтининг бунёд этилиши билан шарқона тиббий хизмат кўрсатиш ишлари кенг йўлга қўйилади.

Саодат ОДИЛОВА.

Мирзо Бобурнинг 510 йиллиги олдидан

«ҲАР КИМКИ ВАФО ҚИЛСА, ВАФО ТОПҚУСИДУР»

Мирзо Бобур сабоқлари

ҲАЗРАТИ Бобур, бугун сизнинг изингиздан юрмакка ихтиёр этдим. Ихтиёрим ҳаргиз сизга айил ботмасин. Сабабки, сиздек, улуғ зоти шарифнинг қисмати, қудрати, ҳикмати, ҳиммати, матонати олам аҳлини то ҳануз ҳайратга солиб келадур.

Гоҳида тунлари уйқум ўчиб кетади. Ташқарида бир муддат кезинаман. Осмону фалакдаги юлдузларга интизорлик ила боқиб, уларга ном қўйиш билан машғул бўламан.

Инсон зоти кўп ғалати-да. Кейинги пайтда «Ер юзидаги одамзот олис сайёралар вакили, улар Ер сайёрасини ўзлаштириш, шу билан бирга тажриба ўтказиш мақсадида келтирилган», деб ҳам тахмин қилинмоқда. Ҳатто ўнлаб ғаройиб адабиётлар, бу ҳам етмагандек, кинофильмлар онгимизга буни яхшилаб қуймоқда.

Мен учун Бобур деганда коинотда икки юлдуз бордек гўё. Бири — Ўзбекистон, бири — Ҳиндистон. Иккисини Мирзо Бобур солган сўқмоқ йўл, ул зот ҳинд элига бахшида этган меҳру муҳаббат туташтириб тургандек. Чунки шу сўқмоқ кўмилса, шу меҳру муҳаббат барбод бўлса, икки юлдуз сўнадигандек, Бобур ҳазратлари ҳам беному нишон бош олиб кетадигандек.

Бундай демоқдан муродим бор: чунки қайси минтақада тинчлик ҳукм сурса, уни бузадиган, дўстлик иплари боғланса уни шартта узадиган қудрат ҳам бор экан. У ким аслида: одамми, шайтони лаъинми? Ёки ўзга бир ҳаёт манбаими? Илоҳо, Мирзо Бобур қўли билан боғланган иплар узилмагай.

Биров біровга ақл ўргатмоқчи, ибрат кўрсатмоқчи бўлса «Мен кўрганни ҳеч ким кўрмасин» деб гап бошлайди. Лекин Мирзо Бобур кўрган кунларни чини билан ҳеч ким кўрмаган. Умри ниҳоясида минг афсус, минг алам билан:

Жаҳон элию жаҳон барча гар адам бўлса,
Адам йўлини тутай зарра менда ғам бўлса

деб байт битганида унинг бутун ҳаёти кўз олдидан ўтган бўлса, ажаб эмас!

Мирзо Бобур ҳазратлари, ҳали сизнинг изингиздан жуда кўплаб авлодларингиз юражак! Ҳар бир қадамингиз достон бўлғувсидир. Жаҳонда йўқ бўлган нима яхшилик бор эканки, сизнинг муборак номингиз ўчсин экан!

● — Онҳазрат, андак тўхтанг, — навкар ўпкаси тўлиб, таъзим қилди.

— Нечук ҳол? Тўхтамоқдан асл мурод не ахир? — Мирзо от жиловини тортиб норизо оҳангда сўзланди.

— Ахир ортимизда юрт қолмоқда, келинг, амирзодам, кўзларим сўнгги бор дийдорига тўйсун! — навкар эланди.

Бобурнинг танасига титроқ югурди.

— Ҳали қайтиб келурмиз, — деди у энтикиб, — Ватандин айру тушмоқни ёмон нафас қилмангиз!

Навкар кўзларидаги икки томчи ёшни ушлаб қололмади. Лекин таъзим қилиб, от бошини бўш қўйди. Мирзони титроқ анча муддат тарк этмади... «Ёраб, — кўнглидин кечирди у, — буёқда ишонганимиз Султон Аҳмад Танбал рўйхуш бермайдур. Буёқда тағойимиз Султон Маҳмудда ҳам бир қарор кўринмайдур. Юртда бунча тўс-тўполон. Ё тангрим, ўзинг мадад кўргузгайсан».

Мирзо Бобур Тошкентдаги тағойисидан кўп кўмаклар, марҳаматлар кутган эди. Лекин кутганчалик бўлмади.

— Энди сарсон-саргардон бўламанму? — қалбига келган уйдан ўзининг дили орзиқди. — Мени ёш бола деб ўйлайдурлармики? Самарқанд тахтини ёғийга бермак ўлим эрмасму?

Шайбонийхоннинг музаффарона юришини тўхтатмак қасдида Мирзо Бобур жанг майдонига кирмоқдин ўзга чора тополмади. Лекин начора, Аллоҳ ўз марҳаматини ундан дариғ тутди: Бобур жангда енгилди. Юрагида минг афсус, минг надомат билан мулки Афғон сари юз бурди.

Тақдири илоҳий ажиб экан: майдондан шитоб ўтиб борар экан, кўксига ўқ ботган бир жангчи унинг диққатини тортди. Отдан тушди. Ўша Андижонга сўнгги бор қараш учун от бошини тортишни сўраган навкар эди.

— Авлиё экансен! — пичирлади Бобур, — видо айтаётганингни билган экансан-да! Руҳинг Аллоҳ таоло ҳузурида бўлмоғи тайин. Не гуноҳинг бўлса ўзим тилаб олурмен.

Кейин ирғиб отга минди. Неча йил буюк бобоси Амир Темур Кўрагон тахтини эгаллаш, парчаланиб бораётган Мовароуннаҳр — икки дарё оралиғидаги буюк салтанатни сақлаб қолмоқчи бўлган Мирзога тақдир вафо қилмади. «Яна қайтиб келурманми? — юрагини қайноқ бир нарса ёндириб юборди Бобурнинг, — эй Тангрим, қайтиб келмоқни насиб эт! Ахир бор-йўғимдан айрилиб фақат жисмимни олиб кетмоқдаман». Бир тўда содиқ аскарлар ила у дарёни кечиб ўтганда шом қоронғуси эди. У сўнгги бор бепоён даштларга, яйловларга тикилди. Ҳар дарахт минора бўлиб кўринди. Кейин қалбидан олов отилиб чиқди.

Сендан айру найлагайман айшу саҳбо хушлуғин,
Ким сенинг учун тилармен барча дунё хушлуғин.

Навкарлар ҳам икки ўт орасида эди. Орқада — Ватан, уч-тўрт ҳарбу зарбда бой берилган Самарқанд, олдинда мулки Афғон.

Мирзо Бобур қўл билан ишора этди: кетдик. Ўзи тинмай сатрларга сатрларни улаб бормоқда эди:

Неча бу фалак солғуси ғурбатқа мени,
Ҳар лаҳза тугангусиз машаққатқа мени,
Не чора қилай, нетайки, тангри гўё
Меҳнатни менга ёр этти, меҳнатқа мени.

* * *

Бу олам аро ажаб аламлар кўрдум,
Олам элидин турфа ситамлар кўрдум.
Ҳар ким бу вақойиъни ўқур, билгайким,
Не ранжу не меҳнату не ғамлар кўрдум.

Йўллар мунча поёнсиз, мунча тўзонли, тўфонли. Тақдири илоҳий мўъжиза кўрсатсаю, йўллар бизни ҳеч бўлмаса Мирзо Бобур ҳузурига қайтиб элтганда эди, то Агрaгача боргунимизча не-не ҳодисотларни кўрган бўлар эдик. Бу ҳодисотларнинг ичида иккиси, албатта, бизга қаттиқ таъсир этар эди: бири садоқату бири хиёнат.

Мирзо Бобур йўлларида хиёнат дом қурган экан. Лекин унинг қалбидаги пок нияти, беғуборлиги сабаб бўлса керак хиёнат домидан эсон-омон чиқиб кетар эди. Лекин ҳар сафар хиёнат душмандан эмас (сабабки душман хиёнатсиз ҳам душман), қавму қариндошлари, ишонганларидан бўларди. Мирзо Бобур Султон Аҳмад билан Султон Маҳмуд ҳам ваъдасига вафо қилмаганидан кейин, Мовароуннаҳр юлдузи бўлмиш Самарқанд тахти ҳам, тупроғи ҳам унга насиб этмаяжагини сезди. Шунда у аламини илк бор чоғирдан олгани ҳақида битиклар бор.

Гар водийи ҳажринг аро бўлдим мокис,
Айб айламакким, ҳодисандур ҳодис.
Қавми ажаби чоғирға қилди тарғиб,
Амри ажаби ҳажрға бўлди боис.

Мирзонинг тулпори туёғининг изи зардобга тўлиб, қонга тўлиб то ҳинд элига етиб борган бўлса не ажаб. Бу зардоб унинг кўз ёшию, қон пора жигаридан томгандур. Мирзо Бобурнинг китобини, ғазалиётини синчиклаб ўқиб чиқар экансиз, ундан шундай сабоқлар ўқийсиз.

● Ёраб, ҳеч кимнинг қўлдан омади, дўст кўнглидан диёнати кетмасун. Магарки диёнати кетса, дўст душман бўлмаса ҳам, андин баттарроқ бўлур. Сабабки душман оллингда, хоин эса бағрингда бўладур. Яъники:

Эшитса киши, бу шўру шеван не дегай,
Доим бу тариқ, ичгуни кўрган не дегай,
Душман сўзига кирма, эшит дўст сўзин,
Эшитмаса сўзни дўст, душман не дегай.

● Ёраб, тақдири илоҳийдин бўлиб, бул бош юртга сиғмасаю, ўзга эллар бағрида яшаб, юртни ҳаргиз унутмагайсен. Илоҳо, гуноҳинг бўлсаю, сенинг соғинчинг шул гуноҳингни ювгай. Анга кўз ёши бирлан дилинг қони қўшилса яна создурур. Зероки Ватан оёқ остида эмас, қалбда бўладур. Қалбингда Ватан бирла яшамоқ не олий бахтдур. Сабабки Ватандин ўзга меҳри жон йўқдурур. Яъни:

Гар меҳр бирла бу чарх эврулса эди,
Жонлардин анинг жавфи керак тўлса эди,
Бобур киби жонға меҳр боғлар эрдим,
Гар ушбу жаҳонда меҳри жон бўлса эди.

● Ёраб, менинг қилган хатоларимни, юз қаролиғимни кечиргайсен, эй тангрим! Нечунки амринг ила илкимдаги исфахон ожиз қолди. Нимаики яхши юмуш адо этдим бўлса бори гуноҳимни тиладим. Айтмишларки, кимики гуноҳни кўп этди, аносиға илтифот этсун. Менинг онам иккидур, нетанг, муҳаббатим ҳам иккидур. Кўнгулнинг соғинчи она юрт Самарқанду Андижонга, муруввати, меҳри мулки Ҳиндга насиб этмишдур. Шукурлар бўлсин! Нечук бундоқ деб сўрмангиз ҳаргиз. Яъни:

Биз даги ўлмадук биҳамдиллаҳ,
Гарчи кўп ранж эдию беҳад ғам.
Ҳаззи нафсу машаққати бадани,
Сиздин ўттию ўтти биздин ҳам.

● — Амирзодам, нечук безовтасиз? — сўради ҳиндий мулозим.

— Нечукким, менинг ҳасратим битмас экан. — Мирзо Бобур уҳ тортди, — Ҳиротдан карвон келаётибди экан.

— Келди, амирзодам, — мулозим ерга қадар таъзим этди, — совға-саломлари бисёрдур.

Мирзо совға-саломлар ичидаги қовунни қўлларига олди. Юзларига суртди.

— Оҳ, Ахсининг бўйи келадур! — хитоб қилди Бобур. — Бир бош узум ила бир тилик қовуннинг доғи юракни ўртаб эди. — Кейин Мирзо завқ билан ўқиди: —

Қовун бирла узумнинг ҳажрида кўнглумда ҳар дам сў,
Оқар сувнинг фироқидин кўзумдин ҳардам оқар сув.

— Тилагингизга етишдингиз! — хитоб қилди аҳли сарой.

— Тилагимга етишмишман, шукр қилгаймен, — Бобурнинг юзига ҳасрат соя ташлади, — асло босилмайдурғон фироқ ўтини бу қовун гуруллатадур.

— Олисдаги ватан учун шунчалар куюниш! — деди Номуд Сингх, пича кесатиқ, пича ёзғуриш ила. — Ҳинд эли сизни ўз фарзандим демиш.

— Биз ҳам бу элга фарзанди қобилмиз! — деди Мирзо кўзларини унга қадаб, — аммо Ватаним ҳақида ҳаргиз ўтрук сўзламангиз. — Кейин оҳиста пичирлади:

Сенинг учун ватаним кўҳу дашт бўлғусидур,
Анинг учунки, вафосиз ғазол кўрунасен.

Аҳли сарой сукутда қолди. Барча ҳозир улуғ амир заҳрини сочишини кутарди. Бироқ Бобур ундоқ қилмади. Унинг қалбида чексиз эҳтирос уйғонди. Хосхонага кирмоқ учун ўрнидан қўзғолди. Патқаламни довотга ботирдию, илк сатрларни битди:

Сендин айру найлагайман айшу саҳбо хушлуғин,
Ким сенинг учун тилармен барча дунё хушлуғин.

● МИРЗО Бобур ҳазратлари! Сизнинг изингиздан бормоқ учун арслон юрак керак экан! Сиз босиб ўтган йўллар марднинг йўли, чини билан Бобур — Йўлбарснинг йўли. Йўқ, менинг қурбим келмас бу йўлни босмоқликка. Сизнинг умр йўлингиз ҳазрат Алишер Навоий каби армонга, дардга тўлиқдурки, шарҳ этишга ҳожат йўқтур. Мир Алишер ғазал мулкининг султони эса ҳам, адолатсизликнинг гирдобида сарғайди. — Сиз ҳам лутф-карамингизга гоҳ жавоб топдингиз, гоҳида йўқ!

— Эй, авлодим, эшит, менинг хитобим бу турур! — ҳазрат Бобурнинг нидоси келди, — туғилган юртимда гадо янглиғ юрмоғимга ҳам қўймадилар. Ўзга юртларда шоҳ бўлсам ҳам юрт гадолиғи бирла яшадим. Ёлғиз юпанчим, неки имкон бўлса қурдим, яратдим. Зеро номингни уч нарса чиқарадур, асрайдур: қобил фарзанд, ўлмас битик, қаҳкашон иморати олий!

— Аларнинг учови сизга ёрдур, Ҳазрат!

Мен Мирзо Бобур ҳазратлари ҳаётини, ундан олган сабоқларимни дафтар-дафтар қилиб ёзмоқчи эрдим. Аммо, на ҳожат! Мирзо Бобур тўрт сатрда ажиб сабоқ бермишлар бизга:

Ҳар кимки вафо қилса, вафо топқусидур,
Ҳар кимки жафо қилса, жафо топқусидур,
Яхши киши кўрмагай ёмонлиғ ҳаргиз,
Ҳар кимки ёмон бўлса, жазо топқусидур.

Ушбу сабоқ билан Мирзо Бобур авлодлари ҳузурига бораверадилар. Зеро ул зот ўз умрларида шу тўрт сатр ҳикматини исбот этдилар ва охирда вафо топдилар. Бу вафо — эл-юртининг, авлодларининг сўнмас меҳридир. Бу меҳр эса қуримас чашмадир.

Темур УБАЙДУЛЛО.

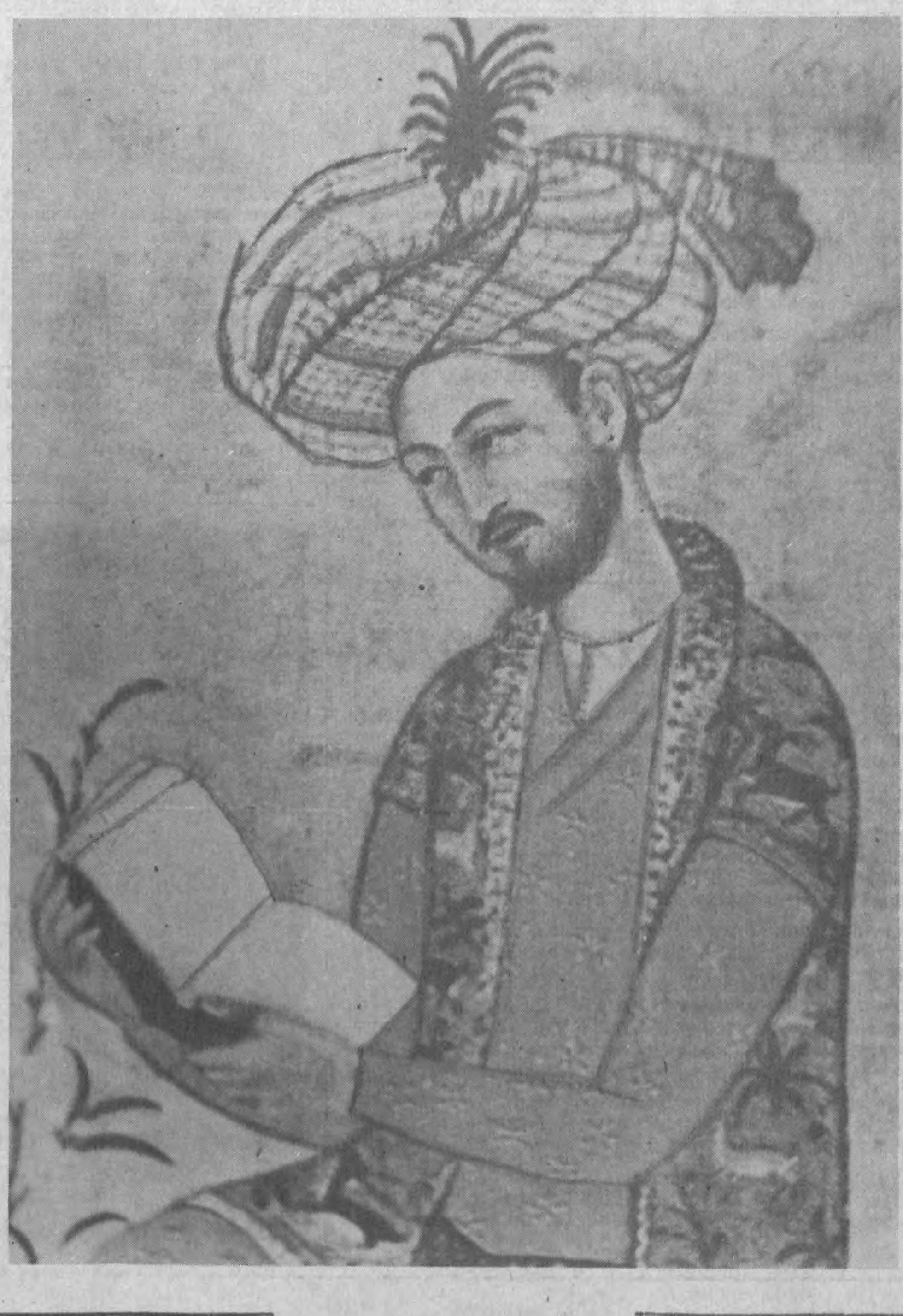

БОБУР

ҒАЗАЛЛАР

Ул парининг тиғидин қўрқутма мени, эй рақиб,
Ишқида бошимға менинг ҳар не келса, ё насиб.

Эврулуб бошингға, эй ой, қилмишам тарки ватан,
Раҳм қилғил мангаким саргаштадурмен, ҳам ғариб.

Телба бўлмоқлиқдин ўзга чораи йўқтур манга,
Ул парирў ногаҳон ар чиқса уйдин ёсаниб.

Жонда беркитган ўқин чекмак манга ранжидурур,
Қўйғил ул ўқни чекай деб ранж чекма, эй табиб.

Бобуро, ҳаргиз қулоқ шеърингға ул гул солмади,
Гулга не парвоки юз фарёд қилса андалиб.

* * *

Хазон япроғи янглиғ гул юзунг ҳажрида сарғардим,
Кўруб раҳм айлагил, эй лоларуҳ, бу чеҳраи зардим.

Сен эй гул, қўймадинг саркашлигингни сарвдек ҳаргиз,
Оёғингга тушиб барги хазондек мунча ёлбордим.

Латофат гулшанида гул киби сен сабзу хуррам қол.
Мен арча даҳр боғидин хазон япроғидек бордим.

Хазондек қон ёшим сориғ юзимдин эл танаффурда,
Баҳор ранги, биҳамдиллаҳ, улусдин ўзни қутқордим.

Не толеъдур мангаким ахтари бахтим топилмайди,
Фалак авроқини ҳар нечаким дафтардин ахтардим.

Улуснинг таъну таърифи манга, Бобур, баробардур,
Бу оламда ўзумни чун ёмон, яхшидин ўткардим.

* * *

Қора зулфунг фироқида паришон рўзгорим бор,
Юзунгнинг иштиёқида не сабру не қарорим бор.

Лабинг бағримни қон қилди, кўзумдин қон равон қилди,
Нега ҳолим ёмон қилди, мен андин бир сўрорим бор.

Жаҳондин манга ғам бўлса, улусдин гар алам бўлса,
Не ғам юз мунча ҳам бўлса, сенингдек ғамгусорим бор.

Агар муслиҳмен, ар муфасид вагар ошиқмен, ар обид,
Не ишинг бор сенинг зоҳид, менингки ихтиёрим бор.

Фиғоним ошти булбулдин, ғами йўқ зарра бу қулдин
Васе Бобур, ўшал гулдин кўнгулда хорхорим бор.

АДАБИЙ-БАДИИЙ КЕЧА

МАКТАБИМИЗДА бундан ўн йил илгари Мирзо Бобурнинг 500 йиллиги, 1991 йил Алишер Навоийнинг 550 йиллиги нишонланган эди. Бу йил ўзбек классик адабиётининг йирик намояндаси Бобурнинг 510 йиллигини нишонлаш учун қизғин тайёргарлик кўрдик. Ўқувчиларимиз улуғ шоирга атаб деворий газеталар тайёрладилар. Шоирнинг ғазаллари, рубоийларидан намуналар ёд олдилар.

Куни кеча Бобур туғилган куннинг 510 йиллигига бағишлаб катта адабий-бадиий кеча ўтказдик. Дастлаб Пиримқул Қодировнинг «Юлдузли тунлар» асарига бағишланиб ўтказилган китобхонлар конференцияси баҳс-мунозараларга бой бўлди. Айниқса, юқори синф ўқувчиларидан Дилмурод Юнусов, Нигора Расулова, Чинора Эргашева, Ойдин Абдуллаева, Комил Расуловлар ўз билимларини намойиш этдилар.

Она тили ва адабиёт ўқитувчимиз У. Қодиров раҳбарлигида Пиримқул Қодировнинг «Юлдузли тунлар» романи асосида икки кўринишли инсценировка ҳам саҳналаштирилди. Бобур ролини ижро этган Анвар Ҳожиназаров, Хонзодабегим ролини ижро этган Гўзал Парпижонова, шунингдек чўпон ролидаги Бобур Масодиқовлар ўзларининг истеъдодини намоён қилишди.

Кеча сўнгида сўзга чиққан мактаб раҳбари Б. Умаров ёш санъаткорларни чин қалбдан табриклаб, кечада фаол қатнашган ўқувчиларга мукофотлар, бадиий асарлар, турли совғалар топширди.

Улуғ бобомиз Бобур Мирзо таваллуди туфайли биз ўқувчилар алломаларимиз ҳақида янада чуқурроқ билимга, ёрқинроқ тасаввурга эга бўлдик.

Санобар ХОЛИҚОВА,
Глиэр номли ўрта махсус мусиқа мактаб-интернат ўқувчиси.

Инсон ва табиат

ТАҚДИРИ БИР КЎЛЛАР

БАЙКАЛ — дунёнинг энг чуқур ва суви тиниқ кўлларидан биридир. Манбаларда кўрсатилишича, Байкалнинг узунлиги 636 километр, ўртача эни 48 километр, кўл ҳавзасининг майдони 557 минг квадрат километр бўлиб, унинг энг чуқур жойи 1637 метрдан иборат. Суви тиниқ ва кам минераллашган бу кўлда илгари 1800 тур ҳайвон ва ўсимлик, шу жумладан 50 хил балиқ бўлган.

Афсуски, яқин ўтмишда собиқ Совет Иттифоқида табиат ва атроф-муҳитга бўлган муносабат сувларнинг заҳарланишига, ерларнинг бузилишига, Орол денгизининг қуришига, Байкал кўлининг эса ифлосланишига сабаб бўлди. Дунёда энг тоза сувли Байкал кўли ҳозир ҳар томонлама хавф-хатар ичида, чунки кўп йиллардан буён бу кўл заҳарланишдан қаттиқ зарар кўриб келмоқда.

Олдинлари балиқ овлашда, транспорт ва ёғоч оқизишда кўл катта аҳамиятга эга эди. Бироқ, кейинги пайтларда кўл суви ифлосланиши натижасида бундай имкониятлар қўлдан бой берилябти.

Фан арбоблари табиатга ёмон муносабатда бўлишдан ташвишланиб, бундай муносабат ҳар доим атроф-муҳитга катта зарар етказиши мумкин, демоқдалар.

Асримизда пайдо бўлган касалликлар, кимёвий саноатлар, ядровий қурол-аслаҳалар инсонга қарши қўйилгандай гўё.

Русияда амалга оширилган шундай салбий ҳаракатлар натижасида кўпчилик аҳолининг саломатлиги хавф-хатар остида қолди. Ҳозир Русия шаҳарларининг аксарияти фабрика ва завод оқавалари билан сув манбаларини ифлослашда дунё шаҳарлари билан рақобатлашмоқда. Бир қатор атом станциялари эса бу минтақани жаҳоннинг хавфли жойига айлантирган.

Ўрта Осиёдаги Орол фожиаси дунёда биринчи ўринни эгаллайди. Орол бўйи ҳавзаси собиқ Совет Иттифоқидаги табиати бузилган, суви заҳарланган, ери шўрланган, аҳолиси турли касалликларга чалинган якка-ю ягона минтақа ҳисобланади. Жўғрофияшунос олимлардан бири ўз тажрибасига асосланиб, Байкал кўлининг ифлосланиши ўтган 30 йил мобайнида кўлга оқизилган фабрика-заводларнинг оқавалари натижасида пайдо бўлган, деб қайд қилади. Демак, Байкал ҳам Орол билан тақдирдош. Бу кўллар фожиаси собиқ Совет якка ҳокимияти сиёсатининг маҳсулидир. Мазкур жўғрофияшунос олим совет даврида ушбу кўл фожиаси тўғрисида гапиришга рухсат берилмас эди, деб сўзлайди. Сиёсий вазият ва техникавий билимсизлик оқибатида Байкал кўли ҳозирги оғир аҳволга тушиб қолди. Кўлни ушбу оғир аҳволдан қутқазиб қолишга ҳозирча ҳеч қандай чора-тадбир кўрилгани йўқ. Аммо, Русия қоғоз маҳсулотини кескин қисқартирган. Асосан бу кўлга қоғоз фабрикаларининг оқиндилари оқизилиб келинган.

Байкал кўли дунёнинг энг қадимги кўлларидандир. Унинг ёши 25 миллион йилдан иборат, деб тахмин қилинади.

(«Садо», «Озодлик» радиостанцияси эшиттиришлари асосида).

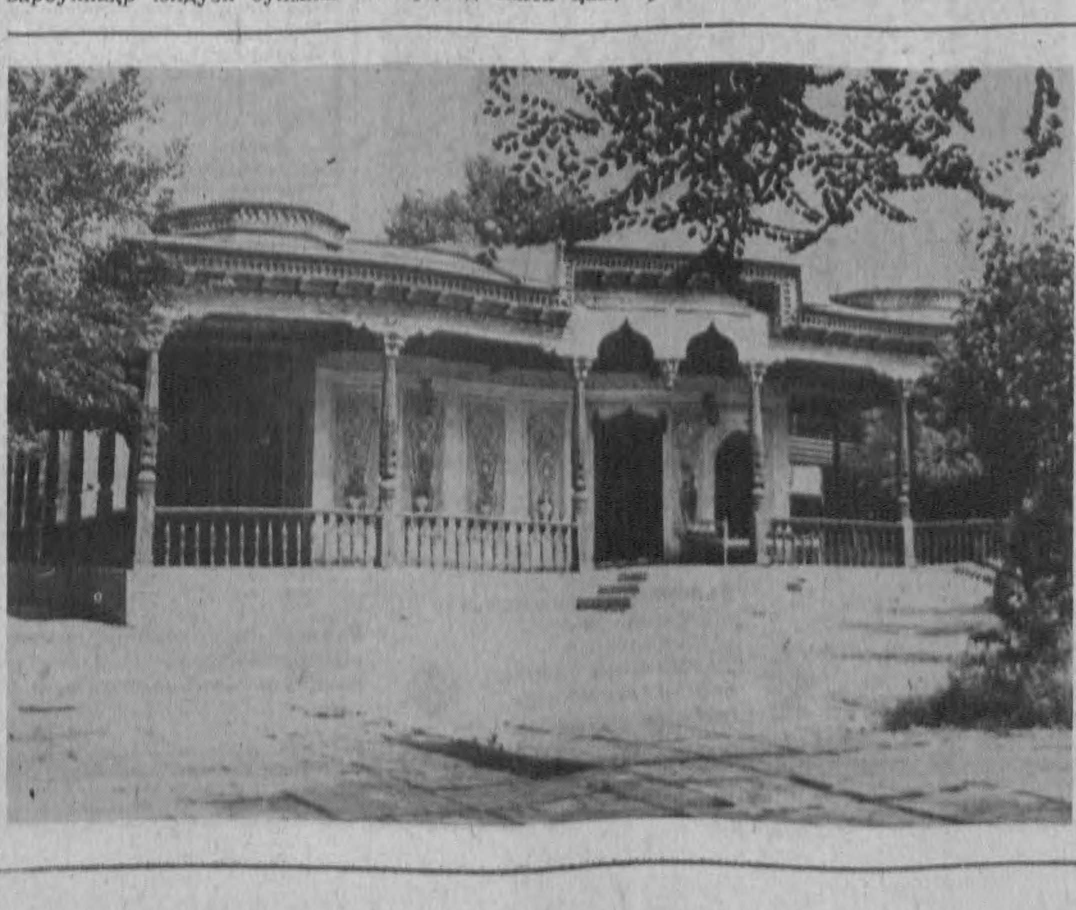

БУЮК ВАТАНДОШИМИЗГА МУҲАББАТ

АНДИЖОН вилоятида Мирзо Бобур қадамжолари жуда ҳам кўп. Бу табаррук зотнинг хотирасини андижонликлар алоҳида бир меҳр билан авайлаб асрашади. Бу уларнинг буюк ватандошларига бўлган муҳаббатлари рамзи бўлса яна бир томондан ҳамшаҳарларнинг инсон хотирасига қанчалар жиддий муносабатда бўлишларининг нишонасидир.

Андижон шаҳрида ажойиб бир тоқи равоқ бор. У ерга ҳар куни минглаб шаҳарликлар кириб бир пиёла чой ичиб кетишади. Ушбу чойхона билан баравар Бобур номи билан аталган зиёратгоҳ ҳам мавжудки, ҳар бир ғазал ихлосманди бу ердаги Мирзо Бобур ҳайкали пойига ҳар куни гулдасталар келтириб қўяди.

СУРАТЛАРДА: Бобур чойхонаси ва Бобур зиёратгоҳи.

УЮШМА ТУЗИЛДИ

ЯҚИНДА Гёте номидаги немис маданий марказ, Тошкент Давлат университети хорижий филология факультети немис филологияси кафедраси ҳамда Ўзбекистон Республикаси ўқув-услубий маркази ҳамкорлигида «Туркий забон муҳитда немис тилини ўрганиш» муаммоларига бағишланган семинар-кенгаш бўлиб ўтди. Бу семинар-кенгашнинг ташкил этилиши мустақил республикамиз мактаб ва институтларидаги немис тили ўқитувчилари учун кутилмаган воқеа бўлди. Унда қатнашганлар бу анжумандан кўп янгиликлар, немис тили дарсларини савияли олиб бориш учун зарур бўлган қўлланмалар ва қизиқарли манбалар олиб қайтдилар.

Гёте номидаги немис маданий марказининг асосий мақсади чет элларда халқаро маданий ҳамкорликни ривожлантириш ва бошқа давлатларга тарғиб қилишдан иборат. Бу борада илмий олийгоҳ дунёнинг турли чеккаларида немис тилини бошқа халқларга ўргатиш мақсадида бепул курслар ташкил этишдек хайрли ишни амалга оширишдан ташқари бир қанча педагогик муассасалар билан ҳам ҳамкорлик қилмоқда. Бундан кўзланган асосий мақсад, халқлар ўртасида дўстликни, байналмилаллик анъаналарини мустаҳкамлаш ва инсонлар орасида ўзаро муносабатларни яхшилашдир.

Айни пайтда мазкур маданий марказ 73 та давлатнинг 157 та ўқув юртларида фаолият кўрсатиб келмоқда. Тошкент Давлат университети хорижий филология факультети ҳам ана шулар жумласига киради.

Семинар-кенгаш кунлари 8—10 соат давомида машғулотлар бўлди. Уни Гёте институтининг малакали немис тили ўқитувчилари олиб бордилар.

Энг муҳими, ўқитувчилар 10 кун мобайнида эртадан кечгача фақат немис тилида сўзлашишди, ўша тил муҳитида яшашди ва машғулотлар олиб боришди. Машғулотлар давомида ўқитувчилар ҳар куни услубий-дидактик дарс тинглашди, мусиқадан таълим олишди.

Ўтган йилнинг 9 октябри немис тили ўқитувчилари тарихида унутилмас кун бўлиб қолди. Шу куни Тошкент Давлат университети хорижий филология факультети қошида «Немис тили ўқитувчилари уюшмаси» ташкил этилди. Бу ҳақда муҳим ҳужжат имзоланди.

Шуҳратхон ИМЯМИНОВА,
Тошкент Давлат университети хорижий филология факультети ўқитувчиси.

САҲНАДА ТАЛАБАЛАР

МУХТОР Ашрафий номидаги Тошкент Давлат консерваторияси ўзбек халқ чолғулари факультети талабаларининг ҳисобот концерти бўлиб ўтди. Унда ўзбек ҳамда қардош халқлар куйлари, Ж. Бизе, В. Моцарт, П. Сарасате, П. Чайковский, шунингдек ўзбек бастакорларидан М. Ашрафий, С. Юдаков, Н. Норхўжаев, С. Жалил, Т. Қурбонов ва бошқаларнинг асарлари янгради. Талабалар халқ чолғу асбоблари оркестри (раҳбари доцент Ф. Абдураҳимова) ижро қилган «Қўш чинор» муқаддимаси ҳам шодон ва тантанавор садоланиб, янканавоз созлардан қўшнай афғон рубоби, дуторларнинг ижрочилик маҳоратлари яққол кўринади. Муқаддима ўзининг миллий мусиқий мавзуларнинг бойлиги билан тингловчиларнинг эътиборини тортади.

Консерваторияни тугатиш арафасида турган талабалардан Д. Муталов (чанг), Н. Турсунова (прима-рубоб), С. Қосимов (дутор), У. Сайдалиев (бас дутор) ва бошқалар ижрочилик маҳоратларининг юқорилиги, садоланган асарларни меъёрига етказиб чалганликлари билан мусиқа шинавандаларининг олқишларига ҳақли равишда муяссар бўлишди. Залга йиғилганлар, шунингдек профессор Аҳмад Одилов раҳбарлигидаги чангчилар дастаси, доцент Мурод Тошмуҳамедов раҳбарлигидаги ғижжакчилар торли дастаси, Илҳом Икромов бошчилигидаги доирачиларнинг ижро қилган ўйлаб ажойиб мусиқа асарларини ҳам зўр қизиқиш билан тингладилар. Консерватория талабалари томонидан ижро этилган барча асарлар ўзининг ёқимлилиги, ижрочилик, техник мураккаблиги ва тингловчиларга олам-олам қувонч бағишлаганлари билан ажралиб турди.

Рустам ХЎЖАЕВ.

* Спорт — • Спорт — • Спорт — • Спорт — • Спорт

БОШ СОВРИН— ТОШКЕНТЛИКЛАРДА

ҚИРҒИЗИСТОН пойтахти яқинда Ўрта Осиё ва Қозоғистон давлатлари волейболчиларининг биринчилигини ўтказиш мезбони бўлди. Афсуски, унда Тожикистон ва Туркманистон Республикалари вакиллари иштирок этмадилар. Қозоғистон, қирғизистонликлар эса иккитадан жамоа билан қатнашдилар.

Ўзбекистон шарафини мураббий Г. Хабибулин раҳбарлигидаги касаба уюшмасининг болалар ва ўсмирлар спорт мактаби волейболчилари ҳимоя қилдилар.

Бишкек шаҳрининг икки жамоасини 3:0, ЗЭТ ва АДК жамоаларини 3:1 ҳисобида енгган тошкентликлар Ўрта Осиё ва Қозоғистон чемпиони унвонини қўлга киритдилар.

1976—1977 йилларда туғилган қизлар ўртасида ўтказилган ушбу мусобақада учинчи ўрин Қозоғистоннинг Оқмола вилояти вакилларига насиб этди.

«ҚАРИЯ» ЯНА САФДА

БУХОРО шаҳрида бокс бўйича Ўзбекистон чемпионати бўлиб ўтди. Унда республикамизнинг деярли барча вилоятларидан келган таниқли ва ёш спортчилар иштирок этишди.

Мухлисларда, айниқса, ўттиз икки ёшга борган Х. Матчоновнинг унча узоқ бўлмаган танаффусдан сўнг катта спортга қайтиши ва унинг 81 килограмм вазнлилар баҳсида Ўзбекистоннинг ўтган йилги чемпиони Р. Панарин билан ўтказган финал баҳси катта қизиқиш уйғотди.

«Ўзбек боксининг қарияси» рақибини сўнгги дақиқалардаги тезкор зарбалари билан эсанкиратиб қўйди ва республика чемпиони бўлди.

Биринчилик юртимизнинг Бухоро, Тошкент ва Фарғона вилоятларида бокс ривожи бошқа жойларга нисбатан анча илгарилаб кетганлигини кўрсатди.

Буни 51, 54, 60, 91 килограммгача бўлган вазнлардаги ғолибларнинг барчаси Тошкент шаҳри ва вилоятидан, қолган вазнлар совриндорлари эса Бухоро ва фарғоналиклар эканлиги яна бир бор яққол кўрсатиб турибди.

Совриндорлар орасида Тошкент вилояти ва шаҳримиз турли бокс мактабларида таҳсил олаётган Х. Аҳмедов, Х. Тўлаганов, У. Сиддиқов, О. Маскаев каби спортчилар бор.

КУЧЛИЛАР БАҲСИ ЯКУНЛАНДИ

ГЕОРГИЙ Аъзамов номидаги республика шахмат-шашка клубида Ўзбекистоннинг турли вилоят ва шаҳарларидан келган 58 шахматчи иштирокида биринчи лига мусобақалари бўлиб ўтди. Швейцарча система бўйича ўтказилган мазкур турнирда ғолиб чиққанлар олий лигага бериладиган уч йўлланма учун қизғин кураш олиб бордилар. Унда 11 имкониятдан 8,5 очко тўплаган спорт усталигига номзод, Тошкент Давлат университети талабаси Дилмурод Раҳимов биринчи ўринни эгаллади. Иккинчи ўринни Рашид Кагиров, учинчи ўринни эса тошкентлик Рустам Қосимжонов забт этди. Жадвалнинг тўртинчи, бешинчи поғоналаридан самарқандлик Марат Жумаев, тошкентлик Александр Пароняилар жой олишди.

СОБИҚ ПАХТАКОРЧИ ЭНГ ЯХШИ ЎЙИНЧИ

ЎЗБЕКИСТОН Республикаси жисмоний тарбия ва спорт Давлат комитетининг «Спорт» газетаси Москвада ўтказилган Ҳамдўстлик мамлакатлари чемпионлари турнирида иштирок этган спорт журналистлари ўртасида мусобақаларнинг энг яхши ўйинчисини аниқлаш ниятида сўров ўтказди.

Минскнинг «Прессбол», Москванинг «Спорт-факт», «Советский спорт», «Спорт экспресс» каби нуфузли матбуот воситалари вакиллари қатнашган сўров натижаларига кўра собиқ пахтакорчи, бугунги кунда Москванинг «Спартак» жамоасида муваффақият билан тўп сураётган Андрей Пятницкий турнирнинг энг яхши ўйинчиси деб топилди.

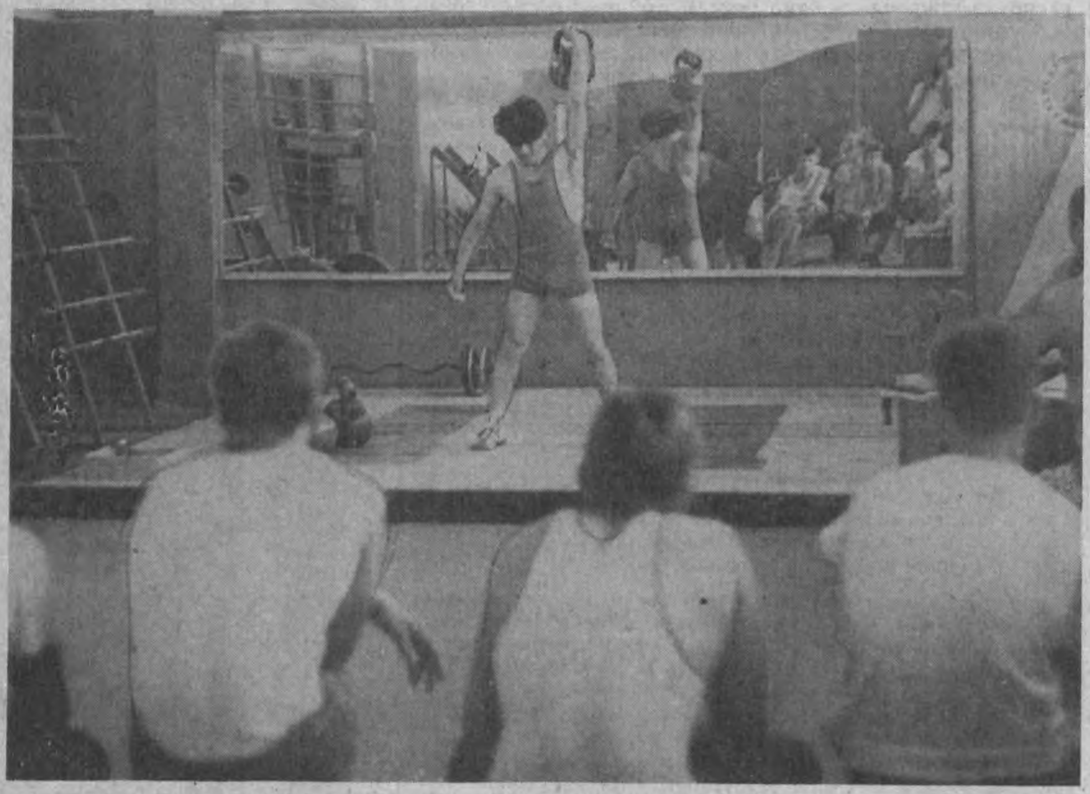

«Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари ўз саломатликларини асраш ва мустаҳкамлаш, жисмоний чиниқишлари тўғрисида қайғуришлари шарт.

Ота-оналар, ҳомийлар, васийлар ёки уларнинг ўрнини босувчи шахслар оиладаги болаларнинг жисмонан ҳар томонлама камол топишига ва саломатлиги тўғрисида қайғуришлари, жисмоний тарбия—спорт машқлари учун уларга зарур шарт-шароитлар яратиб беришлари ҳамда соғлом турмуш тарзида ўзлари шахсан намуна кўрсатишлари шарт».

(Ўзбекистон Республикасининг жисмоний тарбия ва спорт тўғрисидаги қонуни, 3-модда).

СУРАТДА: Чилонзор даҳасининг 19-мавзесида тош спорти ва атлетизм билан шуғулланишни истовчилар учун махсус жиҳозланган зал.

ҚОИДАЛАРГА ЎЗГАРИШ КИРИТИЛДИ

АҚШда 1994 йили ўтадиган жаҳон чемпионатининг финал баҳсларини ўтказиш тартибига ФИФА қарорига мувофиқ қатор ўзгартишлар киритиладиган бўлди.

Халқаро футбол федерациясининг бош котиби Иозеф Блаттернинг сўзларига қараганда, финал ўйинларининг биринчи босқичи, яъни гуруҳлардаги учрашувларда жамоаларга ғалаба учун 3 очко беришга қарор қилинди.

Бундан ташқари учрашув асосий вақтда дуранг натижа билан тугаса, ўйинни жамоаларнинг бири томонидан битта тўп киритилгунга қадар давом эттириш ҳақидаги ўзгариш ҳам киритилиш эҳтимоли йўқ эмас.

Мазкур янгиликлар амалда ёшлар терма жамоаларининг жаҳон биринчилигида синаб кўрилади.

МАРАФОН — спорт оламида энг узоқ масофага югуриш демакдир. Унинг узунлиги 42 километру 195 метрни ташкил этади. Бундан ташқари марафон номи билан шунингдек спортнинг чанғида учиш, дарё ва денгизда сузиш каби турларида анча оммавий ҳисобланган 50 километрлик масофани босиб ўтиш услуби ҳам юритилади. Марафон тарихи эса манбаларга кўра қуйидагича таърифланади.

Биласизми?

МАРДЛИК ВА ШИЖОАТ ТИМСОЛИ

Эрамиздан аввалги 490 йил. Греция аскарлари Марафон текислигида форслар билан бўладиган асосий жангга ҳозирлик кўрмоқдалар. Шунда грек қўмондони оёқлари чаққон Филиппид исмли йигитни Спартадан ёрдамга қўшин жўнатишини сўраш учун юборади. Афсуски, Филиппиднинг Спартагача босиб ўтган 100 километрлик масофага сарфлаган куч-қуввати зое кетди. Спарта ёрдам жўнатмади. Бечора югурувчи ортга қайтишда ўрмон худоси Панга дуч келиб қолади ва у мустақиллик учун бўлаётган жангда грекларга ёрдам беражагини, душман қалбига қўрқув солажагини билдиради. Шу куни азалий ғаними — форслар устидан эришилган ғалаба ҳақидаги қувончли муждани етказгани юборилган чопар Марафон текислигидан Афина шаҳригача бўлган 42 километру 195 метрлик масофани тўхтамай югурган ҳолда босиб ўтади.

Шундан буён «Марафон» ибораси қатъият ва шижоат, мардлик ва жасорат тимсоли саналиб келади.

1896 йили ўтказилган I Олимпиада ўйинлари дастуридан ҳам марафон югуриши ўрин олди ва унда грециялик почта хизматчиси Спирос Луис ғолибликни қўлга киритди. Ва шу кунга қадар ушбу ирода ва сабот синови Олимпиада дастурига абадий киритилди.

Спорт тарихида эса марафон югуриши бўйича махсус мусобақалар Антарктида, қутбда ишловчи австралияликлар яшайдиган бекатлардан бирида ўтказилган. Албатта, уни мусобақа дейиш ҳам бироз эриш туюлади. Чунки машҳур 42 километру 195 метрлик масофани бўйсундириш ниятида чопиш йўлагига фақат биргина киши — механик Жон Мак Донэлд чиққанди.

Денгиз марафони баҳслари эса одатда 25—100 километрлик масофаларда ўтказилади. Бундай мусобақалар, айниқса, Канада, АҚШ, Аргентинада машҳур бўлиб бу ерларда йилига ўнлаб йирик турнирлар ўтказилади. Спортчилар маррага етиб келгунга қадар ўн соатлаб сувда бўладилар, қолаверса, денгизнинг ёввойи балиқлари, турли майда, лекин хавфли мавжудотларининг чақиши, озор етказиши эҳтимоли ҳам жуда юқори. Маррага эсон-омон етиб келган сузувчилар ҳам тўпланган томошабинларга ўзларининг яра-чақа бўлиб кетган, денгиз ҳайвонлари жароҳатлаган баданларини «кўз-кўз» қилиб бир неча соат давомида ҳушсиз ётадилар.

Инсоннинг табиати хавф бор деган жойга албатта бир карра бўлсада бошини тиқиб кўриши, ўша нарсанинг бутун даҳшатини бор вужуди билан ҳис этишга интилиши билан қизиқ-да. Масалан, 1875 йили англиялик капитан М. Вэбб Англияни қитъадан ажратиб турувчи Ла-Манш бўғозини сузиб ўтганди. Шундан бери худди шу йўл билан ўзини синаб кўрмоқчи бўлаётганларнинг сони кескин кўпайди. Энг тор жойида энига 32 километр келадиган Ла-Манш аталмиш ўзига хос марафонни 18 ёшли англиялик Ричард Чарльсворт, Бэрри Уотсон ва яна қатор мард инсонлар бўйсундиришга муваффақ бўлдилар. Лекин унинг ортида қанчадан қанча инсонлар ҳаёти, машаққатли меҳнати, азобу уқубатлар турганлиги ёлғиз табиатгагина аён. Шундай бўлсада, марафон ҳамон юзлаб, минглаб спортчиларни мардликка, иродали бўлишга чорловчи, тарбияловчи спорт тури сифатида ўзига чорламоқда.

ИШСИЗ ҚОЛГАН БЛОХИН

ГРЕЦИЯНИНГ «Олимпиакос» жамоасининг сўнгги йиллардаги барча зафарли одимларига тамал тошини қўйган мураббийси Олег Блохин вазифасидан четлатилди. Унинг ўрнига эса Антонис Георгиадас тайинланди.

Юқоридагидек сатрлар жаҳоннинг деярли барча газета-журналларида эълон этилди. Лекин янги мураббий ўз лавозимида бир ҳафта ишламаёқ баъзи бир шарт-шароитларни ҳисобга олиб ўз хоҳиши билан истеъфога чиққач матбуот воситалари саҳифаларида яна бир савол кўндаланг этиб қўйилди: Олег Блохин «Олимпиакос» мураббийси лавозимини қайтадан эгаллаши мумкинми?

Футбол жамоаси президенти Ставрос Дайфа эса бу сўроққа қатъий равишда, «Йўқ, бундай имконият борлиги ҳақида сўз бўлиши мумкин эмас. Блохин ҳеч қачон «Олимпиакос»га қайтмайди», дея таъкидлади.

Шундай бўлса-да кўпчилик мутахассислар Блохин мухлислари томонидан билдирилаётган норозиликлар, қолаверса, «совет футболи юлдузи» билан тузилган шартноманинг тугашига яна тўрт ой борлигини ҳисобга олиб унинг ўз фаолиятини айнан шу жамоада давом эттириши мумкин, деб ҳисобламоқдалар.

ҚУВОНЧЛИ МУЖДА

РОССИЯНИНГ энг яхши футболчиси дея тан олинган Виктор Онопко учун янги йилнинг биринчи ойи омадли келди. Куни кеча бўлиб ўтган Ҳамдўстлик Давлатлари чемпионлари ўртасида ўтказилган халқаро турнирнинг финал баҳсида у қадрдон «Спартак» жамоаси сафида майдонга тушиб йирик ғалабага (маълумки, москваликлар унда 8:0 ҳисобида зафар қучдилар) ўзининг икки тўпи билан муносиб ҳисса қўшганди. Унинг умр йўлдоши Наташа эса Викторнинг қувончига қувонч қўшиб паҳлавон ўғил туғиб берди. Виталий деб исм қўйилган чақалоқнинг бўйи 53 сантиметр, оғирлиги 3 килограмму 500 грамм келади.

ЙИҚИЛГАН КУРАШГА ТЎЙМАС

МАЪЛУМКИ, машҳур шахмат усталари Борис Спасский—Бобби Фишер ўртасидаги учрашув сўнгги спортчининг ишончли ғалабаси билан тугаганди. Йиқилган курашга тўймас, деганлари рост экан шекилли Борис Спасский ўз мағлубияти аламини ёшроқ, устига устак жинси ўзга спортчидан олишга қарор қилди. У ўз рақиби этиб венгриялик шахматчи қиз Юдит Полгарни танлади.

Будапешт шаҳрида бошланган учрашувда Юдит собиқ жаҳон чемпионини назар-писанд этмаяпти. Ҳозирча у 2:1 ҳисобида олдинда.

ФИШЕР — ЁЗУВЧИ?!

ХЎШ, у ҳолда Борис Спасскийнинг елкасини ерга теккизган Фишер нима билан машғул?

Унинг севгилиси Зита Ромчанининг айтишича, Фишер сўнгги пайтларда Каспаров ва Карпов ўртасидаги жаҳон чемпионлиги учрашуви ёлғон, уюштирилган эканлиги ҳақида китоб ёзган. Спасский устидан эришилган ғалаба учун олган пулларига эса Югославия ёки Испаниядан уй сотиб олиш, қайиқда Амазонка дарёси бўйлаб сайр қилиш истагида экан.

* *Эшитдингизми?*

УЕФАНИНГ ЯНГИ ТАШАББУСИ

ШУ йилнинг 24 февралида Буэнос-Айрес шаҳрининг энг катта ўйингоҳида тарихий учрашув ўтказилади. Шу куни 1985 йилдан буён муҳокама қилиб келинаётган қитъалар чемпионлари кубогига асос солинади. Унда Европа ва Жанубий Америка қитъалари ғолиблари — Дания ва Аргентина терма жамоалари майдонга тушадилар.

Мазкур кубок УЕФАнинг собиқ Президенти Артемио Франки номи билан аталадиган бўлди.

МУХЛИСЛАРИ УЧУН... ЖАРИМА

ЕВРОПА футбол федерациясининг назорат, тартиб-интизом масалалари билан шуғулланувчи комиссияси ўтган йилнинг куз фаслида кўплаб ўйингоҳларда юз берган нохуш ҳолатлар юзасидан қарор қабул қилди.

Мухлисларининг ўта интизомсизлиги Испаниянинг «Сарагоса», Чехиянинг «Сигма», Бельгиянинг «Брюгге» жамоаларига қимматга тушди. Навбатдаги Европа кубоги ўйинларини улар бўм-бўш, томошабинсиз ўйингоҳда ўтказадилар.

Бундан ташқари ишқибозларининг ўзига хос «фидойилиги» учун Франциянинг «Марсель» жамоаси 40 минг, «Милан» 25 минг, «Рома» 20 минг, «Атлетико» 50 минг франк жарима тўлади.

ЧИПТАЛАР СОТИЛМОҚДА

1994 ЙИЛНИНГ 17 июнидан 17 июлигача АҚШда ўтадиган футбол бўйича жаҳон чемпионати ўйинлари «энг демократик давлат»нинг 9 шаҳридаги муҳташам ўйингоҳларда бўлиб ўтади.

Нью-Йоркда бўлиб ўтган матбуот конференциясида ФИФАнинг бош котиби Йозеф Блаттер, футбол байрами ташкилотчилари томонидан жами 3,6 миллион чипта сотиш мўлжалланган бўлиб, бундан 2,3 миллиони мамлакат ҳудудида, 1,3 миллиони эса бошқа давлатларга тарқатилишини билдирди.

Дастлабки учрашувларга кириш ҳақи 25 доллардан 125 долларгача, чорак, ярим финал, бош совриндор баҳси чиптаси баҳоси эса 180—475 долларгача баҳоланмоқда.

«МАРАКАНА» ТАЪМИРЛАНДИ

ДУНЁНИНГ энг йирик спорт иншоотларидан бири ҳисобланган «Маракана» ўйингоҳи етти ой давом этган таъмирлаш ишларидан сўнг яна фойдаланишга топширилди. «Юзаки» ўтказилган ушбу таъмирнинг ўзига 1 миллион долларга яқин маблағ сарфланди. Унинг маъмурияти эса 1950 йилда очилган, лекин ўшандан бери бирор марта таъмир этилмаган «Маракана»ни ўз ҳолига келтириш учун ўрта ҳисобда яна 10 миллион доллар кераклигини таъкидламоқда.

Спорт гўзаллик ва жозиба демакдир.

● Спорт янгиликларини «Тошкент оқшоми»нинг спорт шарҳловчиси Шуҳрат ЗОКИРОВ тайёрлади.

• Спорт — • Спорт — • Спорт

ТИЖОРАТ

ЙЎҚОЛГАН

● Тошкент шаҳридаги 23-ўрта мактаб томонидан Цхай Игорь Владимирович номига берилган АС серияли № 026362 рақамли йўқолган аттестат

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

СОТИЛАДИ

● «ШХ—08, ШХ—04» холодильниклари, музлатгичлар, «МИМ—300» электр гўшт майдалагичлари, «Асбосталь» автопрокладка материали, ҳар хил гуашлар, 1990 йили чиққан «ВАЗ—21061» автомашинаси сотилади.

74-94-77 телефонига кечки пайт қўнғироқ қилинг.

● Иссиқхоналар учун «Гулқанд» навли помидор кўчатлари сотилади. Манзилгоҳимиз: Тошкент шаҳри, Ипакчи кўчаси, 38/4-уй. 34, 64, 87, 116-автобусларнинг «Ипакчилик институти» бекати.

«БУНЁД»
кичик корхонаси
ТУГАТИЛАДИ.

Даъволар 20 февралгача кўриб чиқилади.

ГАЗЕТХОНЛАР ДИҚҚАТИГА!

«Шарқ» нашриёт-матбаа концернининг

РЕКЛАМА-АХБОРОТ АГЕНТЛИГИ

бизнинг газетамиз учун реклама ва шахсий эълонларни чоп этиш юзасидан

БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Сизнинг реклама ва эълонларингиз бизнинг газетамиз саҳифаларида зудлик билан босиб чиқарилади.

«Шарқ» концерни реклама-ахборот агентлигининг манзили: 700000, Тошкент шаҳри, Ленинград кўчаси, 32-уй, 250-хона.

Телефонлар: РЕКЛАМА — 33-81-42, 56-85-67, 32-57-27, 32-56-66.

Ташкилотлар, корхоналар ва кооперативларнинг раҳбарлари диққатига!

«ШАРҚ» НАШРИЁТ МАТБАА КОНЦЕРНИ

идора китоблари, ҳар хил ён дафтарчалар, китобча ҳолига келтирилган босма иш қоғозлари, конспектлар ёзиш учун дафтарлар ва бошқа қоғоз маҳсулотларини

ТАЙЁРЛАБ БЕРАДИ ВА СОТАДИ

Маҳсулотлар олдиндан ҳақ тўлаш шартларида ва нақд пулга сотилади.

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Ленинград кўчаси, «Шарқ» нашриёт матбаачилик концернининг хизмат биноси.

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 33-58-72, 33-50-70, 33-84-78, 33-80-07, 33-90-50.

«Узсантехгазмонтаж» трестига қарашли 2-Монтаж бошқармаси жамоаси бошқарма бошлиғи Р. И. Шарифовга акаси **Ҳаким Искандарович ШАРИПОВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Тинчлик» акционерлик жамияти жамоаси жамиятнинг кекса ходими, 23-дўкон мудири **Нина Прохоровна ЦУЛИМОВАнинг** вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳуманинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ.

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: хатлар — 33-29-70, 32-53-79; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича 32-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаатчилик концернининг босмахонаси.

■ Нашр кўрсаткичи 64690 ■ Босмага бериш вақти 11.30 ■ Босмага берилди 11.30 Буюртма Г—67 ■ 1 2 3 4 5 6